Jaargang 113. Dingsdag, 24 October 1854. No. 85.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

AAN ONZE LEZERS.

Langen tijd reeds hebben wij weerstand geboden aan den van onderscheidene zijden geuiten wensch, om evenals de *Provinciale Groninger Courant* ook onze Courant driemaal 's weeks uit te geven. Wij meenden in het voortgaand debiet van onze Courant een bewijs te moeten zien, dat onze lezers geene verandering in den tijd van hare uitgave verlangden, en achtten het daarom ook minder wenschelijk er eene uitbreiding aan te geven, die noodzakelijk met eene verhooging van den abonnementsprijs moest gepaard gaan. Te [illegible] wij voorshands de wijze van uitgave onveranderd laten, daar wij ook door het veelvuldig geven van bijvoegsels zoo veel mogelijk getracht hebben onzen lezers niets te onthouden, wat der mededeeling waardig scheen.

Thans evenwel, nu ook Groningen zich verheugen mag in het telegrafennet te zijn opgenomen en de tijdingen van bijna geheel Europa langs den electrischen draad herwaarts kunnen worden overgebragt, thans moet ook die spoed merkbaar worden in de mededeeling van 't geen langs dien weg ter onzer kennis wordt gebragt. Het zoude een miskennen zijn van de veranderde tijdsomstandigheden, zoo wij niet de uitgave van onze Courant met de daardoor nieuw ontstane behoeften in overeenstemming trachtten te brengen.

Reeds terstond bij het in werking treden van den telegraaf in deze stad, hebben wij, ten einde in die behoefte aan snelle mededeeling te voorzien, eene meerdere uitbreiding aan onze correspondentie gegeven, waar die vereischt scheen te worden, vooral op dit oogenblik, waarin gewigtige wereldgebeurtenissen zich ontwikkelen. Op den ingeslagen weg wenschen wij in het vervolg voort te gaan, maar daartoe is dan ook de uitgave van althans één nommer der Courant meer in de week een noodzakelijk vereischte.

Daarmede zal reeds met het begin der volgende maand een aanvang worden gemaakt, en zal van den 1 November af de **GRONINGER COURANT, Algemeen Dagblad voor de Stad en Provincie Groningen**, des **Maandags, Woensdags** en **Vrijdags** worden uitgegeven, terwijl de expeditie der Couranten den avond te voren zal geschieden, van de Maandagsche Courant echter des Zaturdags avonds. Deze regeling van uitgaaf geschiedt in overleg met den Uitgever der Provinciale Groninger Courant, zoodat alsdan elken dag voor deze stad en provincie eene Courant zal verschijnen, beurtelings de Groninger en de Provinciale Groninger Courant. Wij zullen dan per telegraaf geregeld nog de laatste nieuwstijdingen van het binnen- en buitenland aan onze lezers mededeelen en voorts door de meerdere ruimte, waarover wij ten gevolge van de voorgenomene verandering te beschikken hebben, in de gelegenheid zijn meerdere uitbreiding te geven aan 't geen tot nu toe niet dan kort en beknopt kon worden medegedeeld. De prijs per jaargang is bepaald op *f* 12—00 (voor het frankeren per post met eene verhooging van 1 cent per nommer), terwijl alsdan zoowel de bijbladen als de bijvoegsels weder gratis aan de geabonneerden zullen worden afgeleverd, zoodat de prijs per kwartaal inderdaad slechts met 77 cents zal worden verhoogd.

Voor het nog loopende kwartaal wordt de prijs met 50 cents verhoogd; de geabonneerden, die hierin niet wenschen te treden, worden verzocht de Courant van den 5den November onder kruisband aan ons te willen terugzenden.

DE UITGEVERS DER
GRONINGER COURANT.

De **PROVINCIALE GRONINGER COURANT** wordt ***driemaal 's weeks*** **uitgegeven**, namelijk des DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS.

Sedert de telegraaf alhier in werking is, worden de Amsterdamsche beursnoteringen van de effecten en van de graanmarkten, die des MAANDAGS, WOENSDAGS en VRIJDAGS te Amsterdam worden gehouden, geregeld dienzelfden dag in deze Courant opgenomen, benevens per telegraaf ontvangen Nieuwstijdingen.

Door de meerdere kosten, die de telegrafische berigten ons veroorzaken, zijn wij genoodzaakt, den prijs dezer Courant een weinig te vermeerderen, en zullen wij, te beginnen met den 1sten Januarij 1855, den prijs met 25 cents per kwartaal verhoogen, zoodat de jaargang alsdan zal kosten *f* 12—00. Bijvoegsels en Bijbladen worden bij de Courant *gratis* uitgegeven.

Volgens het bovenstaande berigt, zal met 1° November aanstaande de *Groninger Courant* ook driemaal 's weeks worden uitgegeven en wel, in gemeenschappelijk overleg met ons, des MAANDAGS, des WOENSDAGS en des VRIJDAGS; hierdoor zal in deze stad dagelijks eene Courant worden uitgegeven en alzoo in eene lang bestaande behoefte worden voorzien.

DE UITGEVER DER
PROV. GRON. COURANT.

AFKONDIGING.

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* doen te weten, dat door den RAAD dier Gemeente in zijne Vergadering van den 23sten September l.l., na bekomen magtiging en onder goedkeuring van de GEDEPUTEERDE STATEN van *Groningen*, en in gemeen overleg met de BESTUREN der Gemeenten *Oude Pekela* en *Nieuwe Pekela*, is vastgesteld de volgende **Verordening**:

De RAAD der Gemeente *Groningen*, —

Overwegende dat het belang der Gemeente en de wenschen van bijzondere belanghebbenden leiden tot de daarstelling tusschen de Gemeente *Groningen* en de Gemeenten *Oude Pekela* en *Nieuwe Pekela*, van een versneld middel van vervoer te water, hetwelk op vast bepaalde dagen en uren afvaart;

Overwegende dat de bediening van dit versneld middel van vervoer, voor de genoemde Gemeenten van groot belang is te achten, en dat het onraadzaam is, de daarstelling van dit middel van vervoer te verschuiven tot tijd en wijle de tusschen de bovengenoemde Gemeenten vigerende Reglementen op het bestaande Beurtveer nader zullen worden geregeld en gewijzigd;

Dat de tegenwoordige bedienaren en concessionarissen van dit Veer, zich bereid hebben verklaard, dit versneld middel in verbinding met het Veer in werking te brengen;

Overwegende dat de Gemeentebesturen van *Nieuwe Pekela* en *Oude Pekela* zich bereid hebben verklaard tot eene gemeenschappelijke regeling van dit onderwerp, —

Heeft, na bekomene magtiging, en onder goedkeuring van Heeren Gedeputeerde Staten van de Provincie *Groningen*, en in gemeenschappelijk overleg met de Besturen der Gemeenten *Nieuwe Pekela* en *Oude Pekela*, besloten als volgt:

Art. 1. Het Beurtveer tusschen de Gemeenten *Groningen*, *Nieuwe Pekela* en *Oude Pekela* zal bediend worden, behalve met de thans bestaande pak- en volkschuiten, met eene ijzeren barge, uitsluitend bestemd tot vervoer van personen met hunne bagage, en van kleine draagbare pakjes.

Art. 2. De barge zal in de dienst niet worden toegelaten, dan nadat dezelve is goedgekeurd door Burgemeester en Wethouders van elke der drie Gemeenten of derzelver Gecommitteerden.

Jaarlijksch vóór de opening van de dienst, zal de barge worden onderzocht van wege de Besturen der drie Gemeenten. De gebreken die dan aan dezelve worden bevonden, zullen onmiddellijk en vóór den aanvang der dienst worden hersteld.

Art. 3. De barge moet worden bevaren door een' schipper en een' knecht. Indien de Besturen der drie Gemeenten het in het belang der dienst vorderen, zal een tweede knecht aan boord moeten zijn. Voor de verzekering van den in art. 4 bepaalden tijd van overvaart, zullen twee paarden in de dienst moeten worden gebezigd.

Art. 4. De barge zal moeten afvaren telkens des Maandags, Woensdags en Vrijdags van *Oude Pekela*, aan het benedenste Verlaat, des namiddags te drie uur, en van de *Nieuwe Pekela* aan de Nieuwe doorvaart, 's namiddags te 4½ uur, en voorts over de *Ommelanderwijk*, en de verdere Kanalen, des avonds te 9½ uur te *Groningen* moeten zijn aangekomen.

De bagage der reizigers zal door de ondernemers, voor zoo verre de reizigers zulks verlangen, met een gedekt handen wagen, onmiddellijk worden vervoerd tot buiten Apoort aan de barge naar *Stroobos*. Telkens des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags morgens, een uur na de aankomst der barge van *Stroobos*, zal de Barge afvaren van *Groningen* naar de *Nieuwe* en *Oude Pekela* langs dezelfde wateren, en moeten zijn aangekomen te *Nieuwe Pekela* 5 uren en te *Oude Pekela* aan het benedenste Verlaat zes en een half uur na de afvaart.

Art. 5. De barge zal moeten hebben twee afdeelingen van gelijke ruimte in de lengte des vaartuigs, eene voor de reizigers instappende te *Oude Pekela* en eene voor reizigers instappende te *Nieuwe Pekela*.

Zoo lang niet al degenen zijn geplaatst die voor de aankomst der barge te *Nieuwe Pekela* plaatsen hebben besproken, zullen in de afdeeling voor de *Nieuwe Pekela* geene reizigers of ingezetenen uit de *Oude Pekela* worden toegelaten, dan wanneer bij de Nieuwe doorvaart, zijnde de plaats der afvaart, mogt blijken, dat er ruimte in dezelve overig is.

Art. 6. De plaatsen in iedere afdeeling zullen worden genommerd, en de schipper zal hebben te zorgen, dat ieder passagier zijne plaats, die hij op de plaats der afvaart heeft besproken of bezeten, kan behouden.

Art. 7. De vracht voor eenen persoon wordt bepaald als volgt:

Van *Oude Pekela*	naar	*Groningen*	of omgekeerd	*f* 1,00.
Van *Nieuwe Pekela*	"	"	" "	- 0,85.
Van *Oude Pekela*	"	*Hoogezand*	" "	- 0,75.
Van *Nieuwe Pekela*	"	"	" "	- 0,65.
Van *Oude Pekela*	"	*Sappemeer*	" "	- 0,60.
Van *Nieuwe Pekela*	"	"	" "	- 0,50.
Van *Oude Pekela*	"	*Zuidbroek*	" "	- 0,45.
Van *Nieuwe Pekela*	"	"	" "	- 0,35.
Van *Oude Pekela*	"	*Veendam*	" "	- 0,35.
Van *Nieuwe Pekela*	"	"	" "	- 0,25.

Kinderen beneden de 12 jaren betalen de helft dezer vrachtloonen.

Aan reizigers die dit verlangen, zal te *Nieuwe Pekela* en te *Oude Pekela*, tegen betaling van *f* 5,00, een biljet worden gegeven, hun de overtogt verzekerende over de *Lemmer* tot *Amsterdam*.

Art. 8. Ieder reiziger zal bagage tot 20 ℔ Ned. gewigt vrij van vracht kunnen medenemen. Voor zwaardere bagage en afzonderlijke kleine draagbare pakjes, zal de vracht geregeld worden naar het tarief voorkomende in het reglement op het beurtveer tusschen *Groningen*, *Nieuwe* en *Oude Pekela*, goedgekeurd door Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie d.d. 25sten Augustus 1829.

Art. 9. De bepalingen van dat reglement zijn op deze bargedienst toepasselijk, voor zoo verre daarvan niet bij het tegenwoordige reglement is afgeweken; bepaaldelijk zullen van de concessionarissen geene andere of meerdere betalingen worden gevorderd, dan die, welke in art. 1 van dat reglement zijn vastgesteld.

Art. 10. Wanneer de concessionarissen aan wie deze dienst zal worden opgedragen, de dienst door een' ander' persoon zullen laten verrigten, zal de goedkeuring van dien persoon aan de respective Gemeente onderworpen wezen.

Art. 11. De respective Besturen behouden zich voor, om de wijzigingen, die zij later in het bestaande pak- en volkschuitenveer oordeelen te maken, ook op deze bargedienst van toepassing te doen zijn.

Art. 12. De concessionarissen zullen verpligt zijn, de bargedienst binnen het tijdsbestek van *vier maanden* na de verkregen concessie in werking te brengen.

Gedaan te *Groningen* ter openbare Raadsvergadering van den 23sten September 1854.

De Burgemeester: (get.) J. SLOT.
De Secretaris: (get.) HORA SICCAMA.

Zijnde deze Verordening aan de Gedeputeerde Staten van *Groningen* medegedeeld, blijkens hun besluit van den 12den October 1854, no. 61, bij welk besluit zij is goedgekeurd.

En is hiervan afkondiging geschied, waar het behoort, den 24sten October 1854.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND. — TURKIJE.

De jongste berigten uit de Krim spreken nog steeds van de ontzaggelijke toebereidselen die gemaakt werden tot de belegering van Sebastopol en die geenen twijfel zouden overlaten omtrent den goeden uitslag dezer onderneming. Aanhoudend ontvingen de bondgenooten nog versterking. Berigten uit Balaklava van den 8sten dezer houden in, dat de belegeringswerken door retranchementen tegen aanvallen van buiten gedekt zijn. Prins *Mentshikoff* had tot dat tijdstip geen offensive beweging gemaakt. Het belegeringsgeschut was door het geschut, dat van de vloot is afgegeven, tot 400 stukken gebragt. Ten einde aan den ijver der zeelieden te voldoen, hadden de admiralen hun toegestaan deel aan het gevecht te nemen. Het leger telt thans 116,000 koppen. Het garnizoen der vesting wordt op 34,000 man geschat.

Te Batschiserai zijn de Russen 80,000 man sterk, en hunne geheele magt bestaat uit 76,000 man. De forten ten noorden van Sebastopol maken den grondslag der Russische krijgsoperatiën uit.

De om deze vesting door de geallieerden bijeengebragte middelen tot vernieling zijn ontzettend en van dien aard, dat men verwacht, dat binnen 48 uren bres geschoten zal zijn en eenige uren daarna de vesting geheel bemagtigd zal wezen. Ofschoon dit niet meer dan eene onderstelling is, kan men zich niet ontveinzen, dat de aanval woedend zal zijn en dat Sebastopol een' waren regen van kogels, bommen en houwitsers zal hebben te verduren.

De *Moniteur* meldt, dat de kapiteins, welke de, den 11den te Konstantinopel aangekomen transporten begeleidden, het berigt hebben medegebragt, dat de belegerden te Sebastopol een' uitval hadden gedaan op de belegerings-werken, doch krachtdadiglijk waren teruggeslagen. Een hulpkorps van 7000 Turken was naar het tooneel des oorlogs gezonden.

Reeds is gewag gemaakt van de voorgenomen poging, om de schepen die vorst *Mentzikoff* heeft doen zinken om den toegang tot de haven van Sebastopol te beletten, hetzij boven water te brengen, hetzij te vernietigen, ten einde den doortogt vrij te maken. Dienaangaande is het volgende nader bekend geworden. De Engelsche sergeant *William Carne*, van de 1e komp. koninklijke sappeurs en mineurs, heeft Chatham reeds verlaten om zich in te schepen aan boord van *the Prince*, naar de Krim bestemd. Deze onderofficier is vergezeld van de soldaten *Lewes Price* en *Tooley* derzelfde kompagnie en van twee door de regering gekozen burgers. Al die lieden zijn volkomen bedreven in al wat de onderzeesche ontploffingen betreft, en zijn overigens voortreffelijke duikers. Zij nemen mede vier volledige duikertoestellen, en al de daarbij noodige werktuigen, met twintig galvanische batterijen en vijf mijlen koperdraad. De ontploffing zal geschieden met hoeveelheden kruid van ½ à 2 ton; op twee mijlen afstand zal het vuur worden ontstoken. Koeriers zullen lord *Raglan* bekend maken met al de bijzonderheden der onderneming, naarmate deze vooruit gaat. De sergeant *Carne* is vol geestdrift vertrokken; bij het afscheid dat hij van zijne vrienden nam, heeft hij verklaard de hoop te voeden, niet alleen de schepen te vernielen, maar de kanonnen in bruikbaren staat boven water te brengen.

Een te Weenen verschijnend Russischgezind blad zegt, dat geheel de Russische Zwarte zee-vloot ontwapend en onttakeld is, en dat al de kanonnen, het kruid, de zeilen en het gansche materiëel binnen de vesting Sebastopol zijn gebragt.

Het *Journal des Débats* hangt een treurig tafereel op van de gesteldheid, waarin de gekwetsten en zieken van het Engelsche leger zich bevonden na den slag aan de Alma. Het is vooral, zegt het blad, gedurende het vervoer van de Alma naar Konstantinopel, dat de gewonden en zieken het meest te lijden hebben gehad; en de onbegrensde publiciteit in Engeland heeft ons bekend gemaakt met de vreeselijke bijzonderheden van dien overtogt. Op een enkel schip, de *Vulcain*, had men 300 gekwetsten en 170 choleralijders geladen, en voor die menigte waren slechts vier geneesheeren.

Een brief uit Balaklava geeft eene bedroevende schets van den toestand des Engelschen legers in de Krim. De cholera raapt vele offers weg; er liggen 216 lijders aan die plaag in het hospitaal; reeds zijn verscheidene bekwame officieren bezweken, alsmede een godsdienstleeraar; degenen, die niet aan cholera, diarrhaea of koorts lijden, worden door rhumatismus gekweld; inderdaad het Britsche leger heeft zwaar geleden, nu door hitte of regen, dan door de ziekte of 's vijands kogels; de gevolgen hiervan doen zich opmerken in de onbeduidende vorderingen, welke sedert den slag aan de Alma zijn gemaakt.

Eene telegrafische depêche uit Weenen meldt, dat het bombardement van Sebastopol den 13den Oct. was begonnen door het openen van het vuur uit 200 kanonnen van het belegeringsgeschut. — Wij voegen er evenwel nog bij, dat deze tijding nog niet officiëel is.

In de Middellandsche en Zwarte zeeën hebben laatstelijk zeer zware stormen gewoed. De berigten van den 10den October uit Konstantinopel houden in, dat dien ten gevolge de gewone pakket uit Balaklava op dien dag niet was aangekomen.

Geheel nieuw komt voor, 't geen de *D. Reichsz.* betoogt, dat het verlies van de Krim alleen Buslands oppermagt in de Zwarte zee kan fnuiken, en dat het best ware in het belang van het Europeesch evenwigt, dat de Krim, door Duitsche landverhuizers meer bevolkt, onder een Duitsch prins een onafhankelijke staat werd.

— De jongste berigten deelen eenige bijzonderheden mede omtrent het oorlogs-tooneel in Azië, welke evenwel niet schitterend voor de Turken zijn, daar de Russen, welke door de ondernemingen van *Schamyl* naar achteren waren gedreven, thans hunne vroegere positiën hebben hernomen en Bajazid wederom bezet. Het Turksche leger van Kars blijft werkeloos, in afwachting van zijnen nieuwen opperbevelhebber, *Ismaël*-pacha, die door eene ongesteldheid, zoo als men weet, te Konstantinopel langer wordt opgehouden, dan hij gedacht had. De laatste berigten melden evenwel, dat hij hersteld is en dat hij bevel had ontvangen, om zich gereed te houden tot zijn vertrek.

De Turksche gezant heeft Perzië verlaten, met achterlating van een zaakgelastigde te Teheran; vóór zijn vertrek is hij gedecoreerd met de orde der Zon, en een bataljon der garde van den Shah is aangewezen om hem tot aan de grenzen tot eerewacht te verstrekken.

Op aandrang van sir *Strattford* is door den Sultan een firman uitgevaardigd, waarbij de handel in Circassische en Georgische slaven wordt verboden.

— De jongste berigten uit het koningrijk Polen stemmen daarin overeen, dat dagelijks meer Russische troepen aldaar binnenrukken. Prins *Paskewitsch* schijnt evenwel niet voornemens of bestemd te zijn, om eerlang weder het opperbevel tot leiding der krijgsoperatiën op zich te nemen. Eerst onlangs is prins *Gortschakoff* tot opperbevelhebber van het geheele zuidelijke leger, onafhankelijk van prins *Paskewitsch*, benoemd. Naar men verneemt, heeft hij alle noodige maatregelen genomen, om de Turken onder *Omer*-pacha, wanneer deze in Bessarabië mogt vallen, zoo krachtig mogelijk te ontvangen. Naar de jongste berigten evenwel, zoude hij te vergeefs op *Omer*-pacha wachten. Men verzekert namelijk, dat de Turksche opperbevelhebber, bij de dreigende houding, die hij in den laatsten tijd aangenomen had en welke op een' inval in Bessarabië scheen te doelen, geen ander oogmerk gehad heeft, dan om de Russen tot het detacheren van troepen-afdeelingen te verlokken; een plan, dat hem volkomen gelukt schijnt te zijn.

Een korps van 30,000 Russen toch is den Donau overgetrokken en in de Dobrutscha gevallen. Hunne voorhoede staat bij Babadagh.

Een ander korps van 12,000 Russen, onder generaal *Uschakoff*, heeft de Donau-linie bij Tultscha bezet.

Uit de Donau-delta wordt van den 7den Oct. geschreven, dat aan de Sulina-monding van wege de geallieerden eene

versterkte wapenplaats van grooten omvang wordt tot stand gebragt.

Men verzekert dat in deze dagen door Engelsche en Fransche ingenieurs eene linie wordt afgebakend voor een reeds lang ontworpen kanaal tusschen Rassowa en Kustendje, langs den bekenden Trajanuswal. De loop van den Donau tot de Zwarte zee zoude meer dan 40 mijlen verkort, en de scheepvaart op de rivier geheel aan de Russische contrôle onttrokken worden.

Een dagblad meldt, dat van hoogerhand te Bucharest een onderzoek gedaan zal worden, ten einde te weten te komen, op welke wijze de bekende valsche tijding van de inneming van Sebastopol (de *Canard à la Tartare*), benevens al de daarmede verbondene nadere bijzonderheden, in de wereld zijn gekomen.

Een der gevolgen van de Engelsch-Fransche expeditie zal zijn het wijzigen der Muzelmansche zeden en het geheel overwinnen van onderscheidene oude vooroordeelen der Islamisten. Reeds heeft men den Sultan *Abdul-Medjid*, in weerwil der oude Mahomedaansche gebruiken, zijn paleis te Therapia zien aanbieden aan mevrouwen *de St. Arnaud*, *d'Allonville* en *Yussuf*. Thans is dezer dagen in het openbaar een kruis geplant op het Fransche kerkhof te Konstantinopel en niemand heeft geprotesteerd tegen dit feit, dat sedert vier eeuwen zonder voorbeeld is.

— Uit de Oostzee komen in Engeland thans dagelijks schepen aan; het zijn de voorboden van sir *Charles Napier*. De *Lightning* was van alle stoombooten de werken van Kroonstad het digtst genaderd. Volgens de officieren van dien bodem, is de ingang der haven zoo eng, dat slechts één schip te gelijk er door kan varen en dat nog wel onder het vuur van 104 stukken. Is dit gelukkig volbragt, dan heeft men bij den binnen-ingang der haven weder een vuur van 208 stukken door te staan. Dan eerst komt men in de haven, die 12 linieschepen bevat. De muren van de forten zijn van graniet ter dikte van 18 voet gebouwd, en een aanval daarop zonder een geducht landings-leger, zoude vergeefsch werk zijn.

Te Blackwall worden geduchte drijvende batterijen vervaardigd, bestemd om te dienen bij den aanval tegen Kronstadt, gedurende de Oostzee-expeditie van 1855.

— De jongste vertrouwelijke dépêche aan den graaf *Esterhazy*, gezant van Oostenrijk te Berlijn, begeleidende de Oostenrijksche nota van den 30sten September, laat zich zeer bepaald uit nopens de bezetting der Vorstendommen, en betoogt de onmogelijkheid waarin zich Oostenrijk bevindt om in die provinciën zelve hare militaire operatiën tegen Rusland voort te zetten; Oostenrijk wenscht integendeel te beletten dat de Russen, ten einde een' mogelijken aanval van de zijde der geallieërden af te slaan, op nieuw de Pruth overtrekken. Omtrent deze verschillende punten laat zich de vertrouwelijke dépêche veel bepaalder uit dan de nota van den 30sten September.

Volgens den *Lloyd*, heeft te Weenen op den 20sten October, aan het ministerie van buitenl. zaken eene conferentie plaats gehad, om te beraadslagen over de jongste Pruissische nota. Er heerschte veel verschil van gevoelen nopens de problematieke waarde van het tusschen Pruissen en Oostenrijk gesloten of- en defensief verbond. Men meldt dat weldra een beslissende stap zal gedaan worden.

(Latere berigten.) De *Moniteur* meldt ook, onder voorbehoud echter, dat den 13den het vuur tegen Sebastopol was geopend met 200 stukken geschut. Het berigt hiervan was door den Britschen consul te Varna ontvangen, die het naar Bucharest, aan den gezant te Weenen en aan lord *Clarendon* had opgezonden. De consul voegde bij zijn berigt, dat de vesting het geen vijf dagen zou kunnen uithouden.

Te Petersburg zijn dépêches ontvangen van prins *Mentzikoff*, meldende dat den 15den en 16den de geallieërden begonnen waren hunne batterijen op te werpen, maar dat de goede werking van de Russische artillerie hun niet had toegelaten het vuur te openen.

Volgens berigten over Marseille ontvangen van Konstantinopel, tot den 13den dezer, begon, ten gevolge der versterking, die de belegerden na den slag bij de Alma hadden ontvangen, bij hen gebrek aan levensmiddelen te ontstaan.

De vice-admiraal *Bruat* heeft twee stoutmoedige verkenningen ondernomen, de eene bij dag, bij welke gelegenheid hij met 400 mariniers tot aan de wallen der vesting is genaderd, onder een' regen van kogels, waardoor echter gelukkig geen enkel man is getroffen; de tweede bij nacht, ten einde den doortogt te peilen, welke open is tusschen de schepen, welke de Russen hebben doen zinken.

— Brieven van Bucharest van den 14den melden, dat 17 bataljons Turksche troepen van Schumla, Paravadi en Varna oprukken. Twee bataljons Oostenrijkers hebben Bucharest verlaten en zijn naar Ourzitseni getrokken.

Partikuliere brieven uit Odessa hangen een treurig tafereel op van den toestand dier stad. Het verlies, hetwelk zij ten gevolge van den oorlog geleden heeft, grenst aan het ongeloofelijke, de eenmaal zoo bedrijvige haven is eenzaam en slechts zelden komt er een schip; kooplieden, welke millioenen bezaten, bezitten thans naauwelijks even zoo vele duizenden en er gaat geene week voorbij zonder twee of drie failissementen; ook de handel naar het binnenland staat geheel stil, want de graanvoorraad, welke te Odessa opgestapeld lag, wordt grootendeels slechts ten behoeve van het leger opgekocht.

— Een brief uit Batum van den 29sten Sept. meldt, dat de lang verwachte bevelhebber, *Mustapha*-pacha, aldaar dien dag aangekomen was. Het leger van Kars ontving bij voortduring versterkingen. *Schamyl* had te vergeefs pogingen aangewend, om te Turken te bewegen, gemeenschappelijk met hem tegen de Russen te opereren. Hij had zich dien ten gevolge naar zijne bergen teruggetrokken.

SPANJE.

Hoewel de dagbladen van Madrid nog niet den uitslag der verkiezingen vermelden, verneemt men uit partikuliere correspondentiën eenige bijzonderheden daaromtrent. Van de 349 afgevaardigden tellen de hevigste democraten niet meer dan 25 à 30 benoemden; men berekent dat 120 à 130 ijverige progressisten zijn gekozen; de talrijkste fractie zal zijn die der gematigde progressisten.

De liberale conservatieven, aanhangers van *O'Donnel*, zullen slechts eene weinig talrijke fractie uitmaken. De vrienden van het in Julij gevallen ministerie zullen, naar men meent, slechts door drie of vier leden worden vertegenwoordigd, die waarschijnlijk hunne banier niet zullen vertoonen in de Cortès. — Intusschen zijn er nog vele leden wier politieke denkwijze minder bekend is.

— Lord *Howden*, de Britsche gezant bij het hof van Madrid, heeft aan de Spaansche regering eene nota ingediend, houdende verzoek, dat de slavenhandel zal worden gelijk gesteld met, en op dezelfde wijze zal worden gestraft als zeerooverij.

De electrische telegraaf, die Spanje aan Parijs en aan het verder gedeelte van Europa verbindt, zal binnen weinige dagen gereed zijn.

DUITSCHLAND.

Het antwoord van het Pruissische kabinet op de Oostenrijksche nota heeft te Weenen een' ongunstigen indruk te weeg gebragt.

— Te Berlijn is een justitie-commissaris gearresteerd, omdat men ten zijne huize eene plaat had gevonden ter vervaardiging van valsche *kassen-scheine*, en een aantal van die nagemaakte papieren.

— De vervolgingen tegen den aartsbisschop van Freiburg zijn opgeheven. De kerkvoogd heeft geweigerd het desbetreffende protocol te onderteekenen, vermits het geen genadebewijs is, maar een maatregel van justitie.

— Den 18den dezer is met passende plegtigheid de tentoonstelling van Duitsche nijverheid te Munchen gesloten. Door de commissie van beoordeeling zijn toegekend 287 groote, 1086 eere-medailles en 1627 loffelijke vermeldingen. Van de 5 inzenders uit het groothertogdom Luxemburg ontvingen drie loffelijke vermeldingen.

— Men heeft te Weenen de ontdekking gedaan, dat het mogelijk is, door middel van denzelfden draad en op denzelfden tijd, in twee verschillende rigtingen te telegraferen. Er zijn te dien opzigte in tegenwoordigheid van den heer *Baumgartner*, minister van financiën, koophandel en openbare werken, proeven genomen, die met een' voldoenden uitslag bekroond zijn.

DENEMARKEN.

De vergadering der Deensche Volksvertegenwoordigers heeft met 80 tegen 6 stemmen besloten, om eene acte van beschuldiging tegen het ministerie op te maken. Het Eng. ministerieël avondblad, op het gewigt van dit besluit wijzende, brengt de in Denemarken bestaande tweespalt tusschen de staatsmagten in verband met de Russische aangelegenheden, en merkt daarbij aan, dat die geschillen in Denemarken slechts van plaatselijk belang zouden zijn, indien het Pruissische hof eene meer verstandige en veilige staatkunde volgde; maar dat „in geval Pruissen mogt nalaten eenigen te vertrouwen waarborg te geven van zijne opregtheid bij nieuwe onderhandelingen, de Deensche zaak eene reden te meer zou opleveren, om nieuwe maatregelen van zekerheid te nemen tegen eenige verkorting der Westersche belangen in de Oostzee."

„Hoedanige burgerlijke geschillen aan de oevers van de Oostzee ook mogen gevoerd worden (dus besluit de schrijver) het kan evenmin geduld worden, dat die zee een Russisch meer worde, als dat de Zwarte zee zulks blijve."

— Den 20sten is bij Koninklijk patent het Volksthing ontbonden.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 19 October.

Volgens besluit van den geheimen raad, op gisteren te Windsor gehouden, wordt de zitting van het Parlement door de Koningin van den 18den October tot den 16den November verdaagd.

Lord *Raglan* zal volgens den *Morning Herald*, na den gelukkigen afloop der operatiën tegen Sebastopol, den rang van veldmaarschalk ontvangen. Buitendien moet de regering van plan zijn dien veldheer, in plaats van een pensioen, een kapitaal van 50.000 p. st. aan te bieden.

— De ministeriële bladen melden, dat het Engelsche gouvernement eerlang zal overgaan tot maatregelen, welke reeds eenigen tijd als onvermijdelijk voorgedragen zijn, om den handel in Russische goederen, die tot dus ver onbelemmerd aan de landzijde uitgevoerd en uit neutrale (vooral Pruissische) havens naar elders overgebragt worden, te verhinderen. Van hoe veel belang zoodanige maatregel is, kan men beseffen, als men nagaat, dat de waarde van de goederen, welke jaarlijks uit Rusland over de Europesche landgrenzen uitgevoerd worden, 12 à 13 millioen p. st. bedraagt, terwijl de invoeren van goederen op 11 à 12 mill. geschat worden.

— De muzijk van het keizerlijke Fransche regement der guides zal Zaturdag aanstaande in het glazen paleis te Sydenham concert geven ten behoeve der gewonden in het Oosten.

— De vreeselijke ontploffing welke te Newcastle zulke ontzettende gevolgen gehad heeft, had bij den heer *Lee Pattinson*, fabrikant te Gateshead, het vermoeden doen ontstaan, dat zulks niet zoo zeer aan het buskruid als wel aan de heet geworden salpeter, toen het water tot blussching daarop gespoten werd, is toe te schrijven geweest. Om deze zijne meening te staven, zijn door hem in tegenwoordigheid van kapitein *du Cane* en eenige andere getuigen, proeven genomen met zwavel en nitrade de soda, welke in een' ijzeren pot vereenigd waren, en waarop vervolgens eene groote hoeveelheid water geworpen werd, en werkelijk had zulks, bij herhaling, eene hevige ontploffing ten gevolge.

FRANKRIJK.

PARIJS, 19 October.

Men wil, dat alhier de diepste geheimzinnigheid aangaande de operatiën der geallieërden in de Krim heerscht. Keizer *Napoleon* correspondeert in geheime cijfers met *Canrobert*, en deelt aan niemand den inhoud der depêches mede. Alleen het geschut der Invaliden zal het publiek verkondigen, dat Sebastopol gevallen is — als het valt.

— Het heeft de algemeene opmerkzaamheid tot zich getrokken, dat bij de lijkplegtigheid van den maarschalk *St. Arnaud* in het hotel der Invaliden, overal eene hertogelijke kroon was aangebragt. Men trekt daaruit het besluit, dat de maarschalk nog kort voor zijnen dood tot hertog benoemd is en dat zijne weduwe dezen titel zal dragen.

— Te Toulon en te Marseille worden nog bij voortduring troepen naar het Oosten ingescheept.

Op last der bewindslieden is een der redacteuren van het half-officiële dagblad *la Patrie* naar de Krim vertrokken, ten einde op de plaats zelve een naauwkeurig verslag op te stellen van de aanstaande gewigtige militaire operatiën.

— J.l. Zaturdag werden te Parijs zeer vele personen in hechtenis genomen; verscheidene hunner behooren tot den militairen en den arbeidenden stand. Naar het schijnt, zijn pogingen op eene breede schaal aangewend om de werklieden tot eene beweging aan te hitsen. Er is sprake van een republikeinsch manifest, dat eerlang bij duizende exemplaren zal worden verspreid.

— De *Moniteur* bevat de volgende mededeeling uit Hamburg: Men verzekert, dat, in afwijking van de gewoonte, welke de drie vrije Duitsche steden steeds hebben gevolgd, sedert de stichting van den bondsdag, om nimmer vooruit de uit te brengen stem van haren vertegenwoordiger te Frankfort openbaar te maken, zij thans, door het orgaan van den senaat, verklaard hebben, dat zij in den boezem van den bondsdag alle voorstellen, die door Oostenrijk gedaan zullen worden in den geest van de depêche van den 14den Sept., zullen ondersteunen. Dit besluit is zeer gunstig opgenomen.

TELEGRAPHISCHE BERIGTEN.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, heden, Maandag den 23sten October.

NEDERLAND	Werk. Schuld	à 2½	pCt.	58⅛.
Dito	Dito	- 4	„	88⅛.
OOSTENRIJK	Metalliek	- 5	„	64 1/16.
Dito	Nieuwe 1854	- 5	„	—
Dito		- 2½	„	32 3/16.
SPANJE	Onbep. St.	- 1	„	18.
Dito	Binnenl.	- 3	„	32⅛.
RUSLAND	Obl. *Hope* 1798 en 1816	- 5	„	98⅛.
Dito	bij *Hope*	- 4	„	—

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

AMSTERDAM, heden den 23sten Oct. Tarwe *f* 5 hooger; Rogge *f* 3 à *f* 5 hooger; Gerst *f* 2 hooger; Boekweit *f* 12 hooger; Koolzaad 9 vats 76 p. vl.; Raapolie *f* 46,25.

ROTTERDAM, heden den 23sten Oct. Alle artikelen in het begin der markt hooger verkocht, doch tegen het einde niet meer zoo te plaatsen.

(Zie het vervolg der Nieuwstijdingen enz. in 't Bijvoegsel.)

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 23 October. Vertrokken het nieuwgebouwde schoonerschip *Fennegina*, kapitein H. A. SCHEPPERS van Veendam, gaande met ballast op avontuur.

Binnengekomen te Amsterdam den 18 Oct., kapit. *Mooi* Tiessina, v. Dantzig; den 21sten *Oldenburger* Gustaaf, v. Newcastle; *Alberts* Twee Gebroeders, v. Borumerzijl. — Te Texel den 18 Oct., *Munneke* Margaretha Hendrika, v. Newcastle; *Pinksterboer* Gesina, v. Dantsig; den 19den *de Jonge* Hendrika, v. Grangemouth n. Rott., als bijlegger, met verlies van zeilen en lekkage; *Douwes* Sieka, v. Sunderland; *Veling* Harmanna, v. Koningsb.; den 20sten *Wijgers* Johannes Hermanus, v. Suriname. — Te Helvoet den 18 Oct., *Schaap* Jan Jacob, v. Cardiff; *Bakker* Vriendschap, v. Kiel; den 19den *Schaap* Maria Johanna, v. Boston; *Brouwer* Harmina Nepperus, v. Grangemouth; *de Groot* Harmonie, v. St. Ubes; den 20sten *Hazewinkel* Bernardus, v. Sunderland. — Te Brouwershaven den 19 Oct., *Hoetjer* Wendeina, v. Grangem. n. Rott. — Te Vlissingen den 18 Oct., *Hoogendijk* Vr. Maria, v. Globoucka; den 19den *Muller* Antje Brons, v. Taganrog. — Te Samarang den 16 Aug., *de Jong* Staatsraad Baud, v. Batavia. — Te Smirna den 30 Sept., *van der Grient* Pauline, v. Konstantinopel, om voor Amst. te laden à *f* 50 per last. — Te Suriname den 7 Sept., *Middel* St. Vitus, den 9den *Haverbult* Elisabeth en *Brouwer qq.* Atalante, alle 3 v. Amst. — Te Nantes den 17 Oct., *van der Wall* Frouwkje, v. Rott. — Te St. Valery s. S. den 2 Oct., *Noorduin* Hendrik Gijsbert, v. Rott. — Te Londen den 16 Oct., *Kolk* Dankbaarheid, v. Seville; *de Groot* Concordia, v. Memel; den 17den *Meijer* Nicola Uil, v. Kertch; *Douwes* Eendragt, v. Memel; den 18den *Bakker* Vr. Geertje, v. Koningsb.; *Woudstra* Jonge Kerst, v. Dantzig; *Wilmink* Hermanna Wilmink, v. Koningsb.; *Brouwer* de Hoop, v. Stolpemunde. — Te Falmouth den 16 Oct., *Kuen* Johanna Catharina, v. Galatz. — Te Dundee den 14 Oct., *Huberth* Johanna Margaretha, v. Archangel. — Te Hull den 14 Oct., *Legger Jr.* Termonde, v. Triest; den 16den *Drent* Anna Cath., v. Odensee — Te Yarmouth den 17 Oct., *de Jonge* Twee Gezusters, v. 't Nieuwe Diep. — Te Hamburg den 18 Oct., *de Jonge* Elisabeth, v. Amst. — Op de Elve den 18 Oct., *Klein* Jantina, v. Kampen; *Koops* Cath., v. Zwolle. — Te Harburg den 19 Oct., *Kramer* Rensina en *Kort* Pietronella, beide v. Amst., *Koning* Joh. Marchina, v. Rott. — Te Cuxhaven den 19 Oct., *Koning* Gesina, v. Cadix; *Waterborg* Fokkiena en den 20sten *Drewes* Twee Gezusters, beide v. Colberg; .... Jonge Hendrik, v. Bayonne. — Te Bremerhaven den 18 Oct., *Breeland* Gesina Hendrika, v. Londen. — Te Koppenhage den 16 Oct., *Menses* Jonkvr. Maria, v. Harlingen. — Te Kiel den 18 Oct., *van der Borg* Geertje Elisabeth, v. Stettin. — Te Stockholm den 12 Oct., *Drok* Catharina, v. Hamburg. — Te Dantsig den 19 Oct., *Hoff* Margar. Elisab., v. Amst. — Te Pillau den 16 Oct., *Addens* Jantje Doornbos, v. Amst.; *Stasse* op Hoop v. Zegen, v. Antw.; den 18den *Schut* Coert Cornelius, v. Londen. — Te Tonningen den 16 Oct., *Bos* Cath. Luitgarda, v. Kampen n. Sleeswijk; *Feikdes* Vr. Grietje, v. Altona n. Svendborg.

Binnengekomen te Texel den 21 Oct., kapit. *de Jong* Twee Gezusters, v. Yarmouth; *Zeven* Elisabeth, v. Dantsig. — In het Vlie den 19 Oct., *Lieffijn* Goede Verwachting, v. Wollersum; *Gnodde* Jonge Walrave en *Bekkering* Ulrike, beide v. Hamburg; *Brandt* Catharina Sophia, v. Schulpersiel. — Te Helvoet den 21 Oct., *Schelten* Grietje, v. Cardiff. — Te Antwerpen den 20 Oct., *Jonker* Siberdina, v. Budwesthorn; *Klunder* Johannes Linthorst, v. Berdianski. — Te Londen den 19 Oct., *Kolk* Dankbaarheid, van Archangel. — Te Bristol den 18 Oct., *Reinders* Jacoba Gesina, v. Rotterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 18 Oct., kapit. *Tjakkes* Maria Elisabeth, n. Randers; *Bakker* Remda, n. Emden; den 19den *Schut* Jacob Synes, n. Nantes; *Dirks* Zwaantje, n. Bremen; *Broekema* Maria, op avontuur; *Meijer* Maria, n. Dantzig; *Bartels* Gesiena, n. Rendsburg; *Brik* Vrouw Heilina, n. Groningen; den 20sten *Hazewinkel* Grietje Mollema, n. Koningsb.; *van Reen* Vriendschap, n. Elseneur; *de Haan* Alida, n. Emden; *Schoon* Engelina, n. Leer; *Gnodde* Jonge Jan, n. Groningen; *Huisman* Andreas, op avontuur; den 21sten *Bakker* Edzard, n. Savona; *Karst* Martha Alida, naar Memel. — Uit het Vlie den 17 Oct., *Nieboer* Hendrika en *Schelling* Lolarij, beide n. Memel; *Kwint* Hendrika Gesina, n. Koningsb.; *Schuring* Hillechiena en *van Os* Cornelia, beide n. Stettin; *Topsema* Martha, n. Rugenwalde; *Wijbus* Vriendschap, naar Gothenburg; *Eefting* Jonge Johanna, op avontuur. — Van Helvoet den 18 Oct., *de Jong* Reina, n. Koningsb. — Van Brielle den 18 Oct., *Top* Clasina Margretha, op avontuur; *Hazewinkel* Johanna Petronella, n. Grenaae; *Kamminga* Oldambt, n. Corsoer; *Duintjer* Aukje Geskelina, naar Bandholm. — Van Valparaiso den 21 Aug., *Struik* Louise Roelofvienne, n. Port Arena. — Van Havanna den 24 Sept., *de Jong* Zuiderzee, n. Amst. — Van Livorno den 11 Oct., *Garrels* Henrica Christina, n. Falmouth; den 12den *Bosman* Eva Elisabeth, n. Amst. — Van Nantes den 17 Oct., *van der Velden* Courier, n. Rott. — Van Gravesend den 16 Oct., *Meijer* Anna Catharina, n. Koningsb. — Van Hull den 16 Oct., *de Boer* Arjen Brouwer, n. Newcastle. — Van Liverpool den 17 Oct., *Pik* Irene, n. Rott.; *Bentekoe* Jacobina, n. Harburg. — Van Sunderland den 16 Oct., *Mooi* Hylke Tromp, n. Amst. — Van Bremerhaven den 16 Oct., *Balk* Concordia, n. Amst.; den 17den *Bossinga* Amicitia, naar Stettin; den 18den *Pekelder* Heidewyka, n. Amst. — Van Cuxhaven den 18 Oct., *Winther* Catharina, n. Rio de Janeiro. — Van Swinemunde den 16 Oct., *Kwint* Johanna Gesina, n. Korsoer. — Van Dantsig den 16 Oct., *Velthuis* Vr. Martha, n. Zwolle; *Bijl* Juliana, n. Rott.; den 18den *Oldenburger* Sara, n. Harlingen; *Ebeling* Egberdina Anna, n. Amst. — Van Pillau den 16 Oct., *Bloem* Gesina, n. Groningen; den 18den *Kars* Roelfina, n. Amst.; *de Jonge* Jeselina, n. Antwerpen.

Vertrokken uit het Vlie den 18 Oct., kapit. *Oldenburger* Astrea, n. Ystad; *Mulder* Hiskia, n. Norkjöping; *Kostes* Onderneming, n. Osterrisoer; *Eggers* Bellona, op avontuur.

Te Rendsburg gepasseerd den 12 Oct., kapit. *Meijer* Wilhelmina en *Gort* Vriendschap, beide v. Stettin n. Groningen; *Broekema* Ida Hillegina, v. Danzig n. Amst.; den 13den *Pluktje* Tetsia, v. Hamburg n. Bandholm; *Meijer* Wobbina Cath., v. Hamb. n. Koningsb.; *Pik* Cath. Hermina, v. Harburg n. Nakskov; *Lever* Onderneming, *Riensema* Goede Verwachting en *Konterman* Vr. Renske, alle 3 v. Bremen n. Stettin; *Stuitje* Christina Joh., v. Amst. n. Sleeswijk; *Fenenga* Twee Gezusters, v. Stockholm n. Londen; *Visser* Vrouw Janneke, v. Londen n. Straalsund; *Prins* Roelfina en *Klok jr.* Gesina Derkina, beide v. Rugenwalde n. Engeland; *van Sluis* Tjakina, v. Assens n. Holland; den 14den *Timmer* Kooph. en Zeevaart, v. Greifswald n. Londen; *Siccama* Eelje, v. Dantzig n. Amsterdam; *Brouwer* Jonge Hero, v. Kiel n. Lynn; *Stenger* Gesina Margar., n. Londen en *Drent* Morgenster, n. Amst., beide v. Koningsb.; *Lever* Elsina Engelina, v. Londen n. Memel; *Reijer* Jacobus Begeman, v. Groningen n. Kjöge; *Colle* Jonge Pieter, n. Koningsb. en *Kramer* Annette Cathalina, n. Settin, beide v. Amst.; *Sprik* Grietina Hillegina, v. Hamburg n. Memel; den 15den *Dijk* Maria, *Heida* Onderneming, *Joosten* Hendrika Bouwina en *Warners* Tjaardina Fennegina, alle 4 v. Koningsb., *ter Poorten* Ida Maria, van Dantzig en *Esbra* Elisabeth, v. Kiel, alle 6 n. Amst.; *Gerritsma* Jonge Gerrit, v. Stege en *Ploeg* Vertrouwen, v. Nysted, beide n. Holland; *Bos* Elisabeth, v. Malmoe n. de Maas; *van der Woude* Gesina, v. Dantzig n. Grimsby; *de Vries* Twee Gebroeders, van Dantzig n. Bremen; *Nieveen* Jacoba Catharina, v. Hamburg n. Malmoe; den 16den *Heddes* de Vlijt, v. Dantzig en *Duintjer* Elsina, v. Koningsb., beide n. Amst.; *Eisenga* Cath. Charlotte, v. Amst. n. Rugenwalde; *Banting* Gesina, v. Dantzig, den 17den *Degenhardt* Wicherdina, v. Koningsb. en *Feiken* Alida Adriana, v. Dantzig, alle 3 n. Amst.; *Schut* Anna Margaretha, n. Bremen en *Boetje* Jonge Bauke, n. Ems, beide v. Dantzig; *Brower* Agina Undina, v. Koningsb. n. Hamburg; *Kok* Astroom, v. Dokkum n. Holtenau; den 18den *de Jonge* Jantina, v. Memel n. Amst.; *Klein* Pieterdina Marchina, v. Memel n. Hull; *Heerdt* Geertr. Lammech., v. Koningsb. n. de Zaan.

Zeilklaar te Boston den 30 Sept., kapit. *Bonjer* Johanna Brons, n. .... — Te Londen den 18 Oct., *Sap* Joanna Jacoba, *Tuntelet* Geertruida en *Mulder* Gesina, alle 3 n. Amst. — Te Liverpool den 16 Oct., *Zeilinga* Agatha, n. Triest.

In lading te Londen den 17 Oct., *Duintjer* Friso en *Karst* Lambertha, beide n. Amst. — Te Liverpool den 16 Oct., *de Boer* Verwisseling, n. Amst.; *Meedendorp* Johanna, n. Rott.; den 17den *Stuit* Beerta Hendrika, n. Amst.

DELFZIJL, 21 October. Binnengekomen den 20 Oct., kapit. *de Boer* Rosiena, van Leer; *Christen* Geertruida en *Arends* Geziena, beide van Hamburg; den 21sten *de Vries* Hoop op Welvaren en *Oetzes* de Hoop, beide van Emden; *Helmers* Hendrika Roelina, van Stettin.

Vertrokken den 20 Oct., kapit. *Rozeboom* Eendragt, naar Norden; *Postma* Magretha, naar Leer; den 21sten *Bossinga* Wia Geziena en *Scheltes* de Vr. Catharina, beide naar Noorwegen; *Kuil* Magrietha, *Meijer* Eendragt, *Kloppenburg* Maria Elisabeth, *Hulzebos* Catharina en *de Haan* 5 Gebrüder, alle 5 naar Leer; *Barghoorn* Trientje, naar Emden; *Alberts* Hoffnung en *de Wal* Geziena, beide naar de Wezer; *Tinholt* Alette Augusta, naar Akijab.

ZOUTKAMP, 23 October. Binnengekomen den 19 Oct., kapit. *Bernardus* Agatha, van Newcastle; *Hoekstra* Anna, v. Amsterdam. Zeilklaar den 21 Oct., kapit. *Sanders* Christina.

OOSTMAHORN, 22 Oct. Ter reede gearriveerd den 18 Oct., kapit. *Groenewold* de Vr. Magretha, v. Hamburg n. Amst.; den 21sten *de Beer* de Jonge Hendrik, als bijlegger.

Vertrokken den 18 Oct., kapit. *Santjer* de Vr. Trijntje, v. Amst. n. Emden; den 19den *Niessen* Margaretha en *Kramer* de 4 Gezusters, beide v. Kampen, *Gust* de Vr. Margrietha, *Ulpts* de Drie Gebroeders, *Dieckman* Johanna en *Kuipers* de Twee Gebroeders, alle 4 van Amst., alle 6 naar Hamburg; *Geltes* de Twee Gezusters, v. Amst. en den 22sten *Sanders* Christiaan, v. Groningen, beide op avontuur.

HARLINGEN, 21 October. Binnengekomen den 21 Oct., kapit. *van der Veer* Noordster, van Frederikstad; *Zwaal* Barend, van Dantzig; *Kroon* de Vrouw Wicherdina en den 16den *Spithorst* Lubbechiena, beide van Memel; den 18den *Munneke* Margaretha Hendrika, van Newcastle.

Vertrokken den 15 Oct., kapit. *Cappen* Neptunus, n. Schotland.

TERMUNTERZIJL, 22 Oct. Binnengekomen den 18 Oct., kapit. *von Herz* Ober-Eems, v. Papenburg; den 19den *Brumund* Sophia, v. Leer.

Vertrokken den 17 Oct., kapit. *Held* Catharina, n. Oldersum; den 19den *Pasman* Maria en *Pasman* de Vr. Elisabeth, beide naar Leer; den 21sten *de Wall* Diana, n. Emden; *Harkema* de Vrouw Imke, *Buss* Maria en *Doojes* Dorothea, alle drie n. Leer.

TEXEL, 20 October. Het schip Jonge Jacob, kapit. *A. Boer*, van Havana naar Cowes, is den 26sten September, op 39° N. Breedte en 40° W. Lengte, gezonken, doch het volk door kapit. *J. B. Wijgers*, voerende het schip Johannes Hermanus, gered en alhier aangebragt.

SCILLY, 16 Oct. Het schip Mercurius, kapit. *W. de Haan*, van Dordrecht naar Dublin, alhier met schade binnengeloopen, heeft een gedeelte der lading gelost, om eenen nieuwen mast in te zetten. Aan de loodsen is 25 £ toegewezen voor het binnenbrengen van het schip.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

12 Oct.	de Groot, Maria Roelfina, v. Dantzig n. Amst., m. tarwe.
	Duit, Frouwina, v. Dantzig n. Amst., m. hout.
	Klein, Antje, v. Dantzig n. Harlingen, m. hout.
	Scholtens, Elsiena Cath., v. Antw. n. Memel, m. dakpannen.
	de Groot, Sieka, v. Koningsb. n. Amst., m. tarwe.
	Janssen, Triton, v. Stettin n. Termunterzijl, m. hout.
	Schoemaker, Catharina, v. Stettin n. Groningen, m. hout.
	Mulder, Feika Jantina, v. Fraserburg n. Dantzig, m. harings.
13 —	Mulder, Alida, v. Koningsb. n. Amst., m. tarwe.
	Slinger, Gezina, v. Granville n. Dantzig, m. ballast.
	Kraan, Sia en Elizabeth, v. Groningen n. Dantz., m. ballast.
	de Boer, Hendr. Annegiena, v. Rott. n Pruissen, m. ballast.
	Bakker jr., Hillechina, v. Schiedam n. Kjöge, m. ballast.
	Brouwer, Harmina, v. Schiedam n. Ystad, m. ballast.
	Buiten, Orion, v. Rott. n. Stettin, m. stukgoed.
	Poelmann, Fiducia, v. Rott. n. Memel, m. ballast.
	Sap, Broederliefde, v. Dantzig n. Amst., m. tarwe.
	de Grooth Bakker, Catharina, v Amst. n. Memel, m. stukg.
	de Boer, Niessina Beertha, v. Liverp. n. Koningsb., m. suiker.
	Schuring, Egberdina Anna, v. Schied. n. Malmo, m. ballast.
	Nieveen, Antje, v. Rouen n. Pillau, m. wijn.
	Zaag, Ida, v. Memel n. Brest, m. hout.
	Foelders, Hortensia, v. Memel n. Duinkerken, m. vlas.
	Arema, de Vrije Fries, v. Memel n. Harlingen, m. hout.
	de Jonge, Annechina, v. Amsterd. n. Stockholm, m. stukg.
	Paister, Industrie, v. Memel n. Newcastle, m. haver.
	Dik, Apollos, v. Memel n. Bridport, m. haver.

Duin, Jantina Frouwina, v. Dantzig n. Zwolle, m. granen.
Pijbes, Juffer Garrelts, v. Dantzig n. Amsterdam, m. hout.
Nepperus, Elizabeth, v. Koningsb. n. Kampen, m. tarwe.
Oostervink, Pieter, v. Dantzig n. Amsterdam, m. hout.
Stalmer, Jantina Annechina, v. Koningsb. n. Amst., m. tarwe.
Bos, Grietje, v. Memel n. Harlingen, m. hout.
Potjewijd, Alida Petronella, v. Memel n. Brussel, m. hout.
Boldt, Germania, v. Hartlepool n. Dantzig, m. steenk.
Jager, Jeanne Agatha, v. Hull n. Koningsb., m. stukg.
Dekker, Catharina, v. Koningsb. n. Rotterdam, m. lijnz.
Mulder, Harmonie, v. Dantzig n. Antwerpen, m. hout.
Bleeker, Zwaantje Cornelia, v. Koningsb. n. Amst., m. tarwe.
Posta, Unie, v. Memel n. Londen, m. haver.
Blouw, Annechina, v. Memel n. Duinkerken, m. vlas.
Ellens, Lammech. Margonda, v. Memel n. Amst., m. haver.
Kasoolhuizen, Annech. Houwina, v. Dantz. n. Amst., m. tarwe.
Mooi, Trouw, v. Memel n. Harlingen, m. hout.
Nieboer, Hermanna, v. Dantzig n. Gent, m. hout.
14 Bekkering, Margaretha, v. Koningsb. n. Londen, m. talk.
Boskamp, Lana, v. Halte n. de Oostzee, m. ballast.
15 Pieper, Johannes, v. Cardiff n. Koppenhage, m. ijzer.
de Jonge, Betiena, v. Koppenh. n. Fredriksand, m. ballast.
Dik, Maria Anna, v. Hamburg n. Koningsberg, m. suiker.
Vorenkamp, Cornelia Alida, v. Amst. n. Memel, m. suiker.
Frank, Hendrika Geessina, v. Amst. n. Koningsb., m. suiker.
Leeuwes, Arendina, v. Amsterd. n. Koningsb., m. suiker.
16 Smits, Elizabeth v. Leiden, v. Rott. n. Koningsb., m. suiker.
Bijtman, Twee Gebroeders, v. Dantzig n. Gent, m. hout.
de Boer, Alida Elisabeth, v. Memel n. Harlingen, m. hout.
Mulder, Geziena Boerta, v. Memel n. Sunderland, m. haver.
Vos, Catharina Knelsina, v. Memel n. Amsterd., m. tarwe.
Brouwer, Noordstar, v. Memel n. Harlingen, m. hout.
Donema, Reinske Hooites, v. Memel n. Duinkerk., m. vlas.
Drewes, Hendrika, v. Memel n. de Noordzee, m. vlas.

De Wind den 12 Oct., N.N.W., N.; den 13den O.N.O., O., Z.O.; den 14den Z.Z.O., N.; den 15den Z.W., Z.; den 16den O.N.O., N., Z.O.; den 17den O.Z.O.

SCHEEPSVRACHTEN.

DANTZIG, 16 Oct. In bevrachtingen blijft het stil; naar Amsterdam f 22 p. last rogge, Grimsby 19 sh., Londen 21 sh. 6 d. p. load balken, 4 sh. p. qr. tarwe.

KONINGSBERGEN, 15 Oct. Bij meer vraag zijn de vrachtprijzen iets gestegen. Naar Amsterdam f 26 à f 27, de Maas f 28 à f 29, Antwerpen f 31 p. last tarwe, Londen 4 sh. 6 d. à 5 sh. p. qr. tarwe, de Oostzee 20 à 22 sh. p. ton raapkoeken.

Berigt aan Zeevarenden.

Door den minister van marine wordt, in dato 's Gravenhage den 19den October bekend gemaakt, dat, ter aanwijzing van de Noordelijkste punt der droogte, genaamd *de Berg* (ook *het Spijk* of *Spijkerberg*), in de nabijheid der haven van *Elburg*, den 6den dezer geplaatst is: *eene zwarte ton*, in 20 Nederlandsche palmen water en in de navolgende merken of peilingen:

De toren van Nunspeet, vrij en aan den oostkant van den noordelijksten molen aldaar, en de kleine toren te Elburg, een weinig bezuiden den oliemolen.

De diepte gerekend bij gewoon laag water; de kompasstreken miswijzend.

— En, in dato den 16den dito, dat de *witte ton* n°. 12 van het *Krammer*, op den zoogenaamden *Steilen Hompel* van de *Oude Tonge*, ten gevolge van grondverschuring is opgenomen, strekkende thans het vaarwater regt doorgaande van de beide daarom belendende witte tonnen;

dat dientengevolge is gelegd eene *zwarte ton* n°. 6 vóór het *Oude Tongsche* zoogenaamde *Noorder Gat*, peilende den westelijken molen van de *Oude Tonge*, bewesten en vrij van eenen dubbelen kroonboom aldaar, in 50 palmen diepte, bij laag water, dienende deze ton vooral tot vrijwaring van den grond, welke naar de noordzijde van het vaarwater zich heeft verplaatst, en tegen de trekking van stroom voor het genoemde gat over den vloed, daar zeer verleidend zijnde.

WAARSCHUWING.

De minister van marine, in ervaring gekomen zijnde, dat de bakens en tonnen, ten nutte der scheepvaart geplaatst langs de vaarwaters van dit rijk, niet zelden, met voorbijzien van het daartoe betrekkelijk Koninklijk besluit van den 15den Maart 1820 (*Staatsbl.* no. 6), hetzij opzettelijk, hetzij uit onachtzaamheid afgezeild of weggenomen en vernield worden; en overwegende het groot belang, dat er vóór de scheepvaart in gelegen is, dat daartegen met ernst worde gewaakt,

Brengt ter kennis van een iegelijk dien het zoude mogen aangaan, dat bij vernieuwing nadrukkelijke bevelen gegeven zijn, om stiptelijk te letten op overtredingen of kwade practijken, welke te dien aanzien mogten plaats vinden, en dat de schuldigen in regten zullen worden vervolgd en naar bevind van zaken gestraft, overeenkomstig de wet van den 6den Maart 1818 (*Staatsblad* no. 12.)

'S GRAVENHAGE, 19 September 1854.

De Minister voornoemd,
J. ENSLIE.

324ste STAATSLOTERIJ.
Prijzen van f 100 en daarboven.
Trekking der Vijfde Klasse.

8ste *Lijst.* No. 12688 en 17941 ieder een prijs van f 400; no. 6780 en 9669 ieder een prijs van f 200; no. 324, 5210, 7372, 15131, 15516, 15613, 16150, 16471, 16554, 16869, 17637, 19058 en 19284 ieder een prijs van f 100.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.
GRONINGEN, 20 *October*.

TARWE.							
Oude N.	70 ℔	f	Veen	64 ℔	f 6,80	Zw. Voer 38 ℔	f 3,75
Oml.		» »	»	66 »	» 7,20	» 40 »	» 3.95
			GERST.			» 42 »	» 4,15
» 1854	70 »	» 12,65	Winter	54 ℔	f 6.45	BOONEN	
»	72 »	» 13,25	»	56 »	» 6.75	Paardeb. f 7,75	f 8,15
» Old.	70 »	» 12,35	»	58 »	» 7 05	Gr. Erwten f 10	f 11,50
»	72 »	» 12,95	Knobbe	60 »	» 6 90	Graauwe f 10 tot	f 10,50
»	74 »	» 13.55	»	62 »	» 7,20	ZADEN, ENZ.	
»		» »	HAVER.			Old. Koolz. f 13,50	
ROGGE.			Dikke	36 ℔	f 3,90		f 14 25
Inl.	64 ℔	f 8 90	»	38 »	» 4.10	Oml. f 13,50	f 14,25
»	66 »	» 9.30	»	40 »	» 4.30	Oostv. dito	
»	68 »	» 9 70	»	42 »	» 4 50		
»	70 »	» 10,10	Nieuwe	44 »	» 4 70	G. Mosterdz. f 14 tot	f 18
		» »	»	46 »	» 4,90	Dederz. f	f
BOEKWEIT.			»	48 »	» 5,10	Gr. Gort f 10,50	f 11.50
Gr. Zd.	64 ℔	f 7 10	»	50 »	» 5.30	Par. 100N. ℔ f 14,25	f 14,
» »	66 »	» 7.60	Witte Voer	36 »	» 3 6	50,75 f 15	f 16
» »	68 »	» 7.90	»	38 »	» 3.80	Raapolie p.v.	f 45
Zw. Zand	64 »	» 6.90	Witte Voer	40 »	» 4.00	Prijs der Boter	
	66 »	» 7,30	Zw. Voer	36 »	» 3,55	1ste soort	f 38
						2de »	- 35

De aanvoer van Granen was heden weder gering, waardoor de meeste artikels weder hooger zijn verkocht. — Tarwe 35 ct. hooger verkocht. — Rogge tot genoteerde prijzen alleen aan consumtie te plaatsen. — Boekweit 25 ct. hooger. — Gerst aan pelderijen 30 a 35 ct. hooger verkocht. — Dikke Haver meest in een doen; Voer en Zwarte 15 ct. lager afgegeven. — Boonen ruim prijshoudend. — Koolzaad aan olieslagerijen als genoteerd verkocht. — Gort wat aangenamer. — Raapolie in een doen.

LEEUWARDEN, 20 *October*. De prijs der Boter was heden f 44,00.

AMSTERDAM, 20 *Oct.* Tarwe zeer weinig ter veil en merkelijk hooger verkocht: 129 ℔ o. witb. Pools. f 505; 127, 130 ℔ n. b. dito f 480, f 500; 128 ℔ o. b. dito f 470; 132 ℔ Rost. f 470; 128 ℔ Mecklenb. f 440, f 445; 127 ℔ Gron. f 415; 127 ℔ Holst. f 425; 126 ℔ dito f 430. — Rogge sedert vorigen marktdag weder f 10 hooger bij partijen verkocht: f 119 ℔ Pruis. f 325; 118, 119 ℔ n. Arch. f 316, f 320; 120 ℔ Pruiss. f 329; 121 ℔ Holst. f 327; 120 ℔ o. Petersb. f 330; 120 ℔ n. Arch. f 324. — Gerst f 5 hooger: 112 ℔ Deens. f 235. — Haver f 5 hooger: 82 ℔ f 145. — Erwten meer gevraagd. Holsteins. Witte werden hooger betaald, terwijl voor de Graauwe ruim vorige prijzen te vergeefs geboden werd. Koolzaad ½ p. vl. lager: op 9 vat in Oct. en Nov. 76 p. vl.; Dec. 76½ p. vl.; April 75 p. vl. — Lijnzaad f 10 hooger: 107, 108 ℔ Catania f 490; 113 ℔ Odessa f 407½. — Raapolie dadelijk en op levering lager afgegeven: op 6/w. f 46,75; Vlieg. f 45,50; Nov. f 45 a f 44 a f 44,50; Dec. f 44,50 a f 43,50 a f 44; Mei 1855 f 48,50 a f 43 a f 43,25. — Lijnolie iets aangenamer: op 6/w. f 42,25; Vlieg. f 41; Nov. f 40. — Hennepolie op 6/w. f 46,25; Vlieg. f 45.

LONDEN, 20 *October*. De aanvoer van graan is in den loop dezer week wederom zeer onbeduidend geweest. Er waren heden wel onderscheidene koopers, doch de bovenmatige prijsvorderingen der houders belemmerden den omzet; niettemin waren benoodigden verpligt 4 sh. avans op vreemde en 5 sh. verhooging voor inl. tarwe boven de notering van j.l. Maandag te bewilligen. Gerst, boonen en erwten bedongen de volle prijzen van Maandag. Haver was 1 sh. duurder.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 20 *October*. De aanvoer van schapen en varkens was heden van niet veel beteekenis, er is echter van het aangevoerde nog wel iets verkocht, maar tegen eenigzins verlaagden prijs. — In het begin dezer week werd door veeverkoopers voornamelijk gezocht naar vet rundvee, waarvan veel ter verzending is opgekocht; den afloop van dezen verkoop zullen wij in het volgende marktberigt mededeelen.

SURHUISTERVEEN, 18 *Oct.* De heden alhier gehouden najaarsmarkt, begunstigd door goed weder, was druk bezocht. Runderen waren er veel aangebragt, en gingen vlug en voor hooge prijzen van de hand; vooral het jongvee, daarvoor besteedde men groote sommen (f 75 a f 80); paarden waren er weinig, en dan nog ouden, ter markt; de prijzen hierin waren gematigd; varkens en schapen waren er in vrij grooten getale, en waren niet bij uitstek duur.

LEEUWARDEN, 20 *October*. De veemarkt was heden goed voorzien, maar de kwaliteit der vette beesten liet veel te wenschen over, schoon de prijzen aanmerkelijk hooger waren dan l.l. Vrijdag; melk- en kalfkoeijen zijn insgelijks tegen hooge prijzen afgezet. Vette kalveren en varkens goed prijshoudend, schapen daarentegen usteloos.

LONDEN, 20 *Oct.* De voorraad van runderen ter markt van heden was nagenoeg gelijk aan dien van Vrijdag l.l. De beste soorten vonden grif koopers, doch de mindere gingen traag af. Schapen waren minder ter markt, de mindere soorten waren mede weinig gezocht. Kalveren en varkens tamelijk wel afgegaan.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.
Amsterdam, 21 *October*.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 59, 59⅛, 59¼; Dito Dito 3 pCt. 70, 70⅛; Dito Dito 4 pCt. 88⅞, 89 1/16, 89 1/16. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 48½. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. 18, 18 1/16; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 32¼, 32⅜, 32½; Coup. Bewijzen 5 1/16; Amort. Schuld 4 11/16, 4 13/16, 4 13/16. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 35⅞, 35 13/16, 35 13/16. — RUSLAND. Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 98¼, 98⅜; Cert. 4½ pCt. 82½; Dito bij *Hope* 4 pCt. 72⅝; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 71⅛, 71⅜; Certific. v. Inschr. in Assign. 6 pCt. 56⅞. — POLEN, Certific. 4 pCt. 65⅞, 65¼. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 66, 66⅛; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 32 13/16, 33 1/16; Dito Nieuwe 1851 en 1852 2½ pCt. 33⅛, 33 1/16; Dito Nieuwe 5 pCt. 75¼, 75⅝; Dito Dito 1854 5 pCt. 75, 75⅝, 75⅛; Nation. Metall. 1854 70⅛, ¼; Nieuwe Weener Loten van 250 fl. 1854 f 235; Pruiss. 4½ pCt. 98; Amerik. Bank-Act. 3½; Denem. 5 pCt. 99; Braz. 5 pCt. 97¼; Mexik. 21⅛, ¼, ⅛; Dito Onbep. 21⅛, ¾, ⅛.

Noch in Holl. noch in vreemde effekten was heden eenige merkbare verandering. Alleen in Oostenr. vertoonde de handel eenige levendigheid.

5 pCts. N. Russen bij *Stieglitz* 86⅛, ⅛.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prolong. 2½; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 59⅛; Spaansche 1 pCt. 18 a 1/16; Binnenl. 3 pCt. 32⅛; Metall. 5 pCt. 66.

Oostenr. blijven zeer flaauw.

AMSTERDAM, 22 *Oct.* EFFEKTEN-SOCIETEIT, te 4½ uur.

Integr. 58⅞, ¼, ⅛. Spaansche 1 pCts 17⅞, 13/16. Binnenl. 3 pCts. 32⅛, 1/16, 32. Amortis. 4 11/16, ⅝. Bewijzen Coup. 5. Metalliek 5 pCts. 64⅛, ⅛, ½, ¼, 64, 63⅞. Dito 2½ pCts. 32⅞, ⅛. Dito Nieuwe 5 pCts. 74. Weener Aand. v. 250 fl. 1854 f 230. Portug. 3 pCts. 35⅛, ⅛. Mexik 21 7/16.

Onder den invloed der Oostenr. fondsen, welke heden, bij vrij levendige affaire, op nieuw tot veel verlaagde koersen verkrijgbaar waren, zijn ook de overige soorten tot min of meer verminderde prijzen verhandeld.

WISSELKOERS.

Londen kort f 11.75; Id. 2/m. f 11.65; — Hamburg kort f 35½; Id. 2/m. f 35 1/16.

ADVERTENTIEN.

Geachte Stadgenooten!

Sedert de vorige opgave in deze courant, van den 17den October, is tot en met Zaturdag l.l. door *de Commissie voor Cholerazieken* ontvangen het navolgende:

Bij den Heer VAN ITTERSUM: Van M. W. ter beschikking der Cholera-Commissie voorshands f 20; van X. aan de Commissie voor Cholerazieken te *Groningen* f 10; van J. W. Q. voor de Cholerazieken en de hunnen f 25; van N. N. een muntbiljet f 10 en een coupon stad *Amsterdam* f 5, te zamen f 15; van N. N. een pak goederen.

Bij Mevrouw douairière VAN SWINDEREN: Van Prof. N. N. f 10; van den Heer v. S. f 10; N. N. f 5; N. N. f 5.

Bij Ds. GERHARDS: van D. B. f 10; van N. N. f 10; van J. f 2,50; van D. f 10; van R. f 10; van N. O. f 2; van N. N. 52½ El ongebleekt katoen en 4 stuks katoenen dekens; van N. N. N. voor de Commissie ter verzorging van Choleralijders of hunne betrekkingen f 10.

Bij Prof. MUURLING: Van Mejufvr. M. 6 doeken, 4 lappen bontgoed met f 5; van Mevrouw T. f 10; van Mejufvr. H. f 20; van N. N. f 1; van N. N. f 3.

Bij Mevrouw UNIA VAN NAERSSEN: Van A. f 25; van N. N. f 5; A. J. f 5.

Bij Mevrouw BAART DE LA FAILLE: Van H. H. f 5, een coupon no. 8645 f 19,80, een pakje waarin f 6; van T. f 5; van S. S. te *Hoogezand* eene kist sago gemerkt XX. 183.

Bij Ds. REITSMA: Van T. v. S. f 20; van Mevrouw S. f 2.50; van C. L. A. muntbiljet f 10; van Mevrouw N. N. f 20; van M. een zak rijst.

Bij Mevrouw DE SAVORNIN LOHMAN: Van N. N. f 10; van N. N. f 10; van N. N. f 10.

Bij Dr. TELLEGEN: Van C. f 10; van iemand, die niet veel geven kan, een japon en rok en f 1; van C. f 3; van H. 10 dekens, een stuk katoen, een stuk bombazijn; van S. f 5; van C. f 35; van C. f 3.

Bij Dr. REILINGH: Van A., Cholera Zieken, f 3.

Bij den Heer SCHAAP: Van ..... f 2,50.

Bij den Heer U. G. SCHILTHUIS, J.z.: Van G., een muntbiljet f 10; van N. N. 3 wollen traijen, 3 borstrokken, 1 jas, 1 paar wollen kousen; voor Cholerazieken een muntbiljet van f 10; van N. 5 ½ Ned. ℔ sago.

De Commissie betuigt ook voor bovengenoemde giften haren harrelijken dank. — Om dezelve overeenkomstig het doel der gevers te besteden, gaat zij voort met het uitdeelen van *warm en versterkend voedsel* daar, waar de Cholera heerscht, met het zorgen voor de *noodige reiniging en verschooning*, *zuivere ligging en warme dekking*, met het voorzien in *goede oppassing* en *verpleging*, met het verschaffen van de meest noodige *kleedingstukken*, enz. Bij de toeneming van het getal Cholera-lijders in de laatstverloopen dagen zijn de behoeften grooter, veel grooter geworden, en de Commissie heeft voortdurend de *krachtige* ondersteuning harer Medeburgers noodig, om in zoo vele en dringende behoeften ook maar eenigermate te voorzien en de verdere uitbreiding der Cholera zooveel mogelijk te voorkomen. Daarom roept zij die ook thans weder met den meesten aandrang in, en verzoekt zij u uwe giften in *geld*, *linnen*, *katoen*, *dekens*, *rijst* en *gedragen kleederen*, zoowel voor Mannen als Vrouwen en Kinderen, spoedig aan een' der ondergeteekenden te zenden.

GRONINGEN, 22 October 1854.

De Commissie voor Cholera-zieken alhier:

W. GERHARDS, *President.*	J. L. BAART DE LA FAILLE, geb. VAN WAGENINGEN.
A. T. REITSMA, *Vice-Pres.*	H. M. DE SAVORNIN LOHMAN, geb. FEITH.
J. W. C. VAN ITTERSUM, *Thesaurier.*	H. A. MASCHECK, geb NISSON.
U. G. SCHILTHUIS, J.z., *Secret.*	M. C. J. MUURLING, geb VAN DER LOEFF.
I. L. SCHAAP, *Vice-Secret.*	M. C. UNIA VAN NAERSSEN, geb. FORSTEN.
H. EDELINCK.	C. C. SCHILTHUIS, geb. VAN DELDEN.
J. BAART DE LA FAILLE, SEN.	C. Douairière VAN SWINDEREN, geb. THOE SCHWARTSENBERG EN HOHENLANSBERG.
W. MUURLING.	
D. DE VRIES REILINGH.	
R. J. TELLEGEN.	

NEDERLANDSCH BIJBELGENOOTSCHAP.
AFDEELING *LEENS*.

OPENLIJKE VERGADERING op ZONDAG den 29sten October e.k., des namiddags te 2 uur, in de Kerk te *Wehe*, alwaar de **opwekkende Rede** zal gehouden worden door **Ds. J. DOUWES, Jr.**, Predikant te *Leens*. Na de Godsdienstoefening vereenigen zich de LEDEN en BEGUNSTIGERS dezer Afdeeling ten Huize van de Wed. MARRINGA, ten einde de zaak der Bijbelverspreiding en de belangen der Afdeeling nader te bespreken.

Namens het Bestuur der Afdeeling:
J. DOUWES, JR.,
Secretaris.

MAATSCHAPPIJ VAN LAND- EN TUINBOUW
***DE MARNE*, te *Wehe*.**

De TENTOONSTELLING van BOOMVRUCHTEN en KALABASSEN zal geopend zijn op den 24sten October tot en met den 31sten October 1854, in 't Lokaal der Maatschappij.

Eens ieders medewerking wordt verzocht.

De eerstk. Vergadering der Leden dezer Maatschappij, bepaald op den 1sten November, zal, wegens de invallende Veemarkt te *Mensingeweer*, op DONDERDAG den 2den November 1854 gehouden worden.

Dr. J. DOORENBOS,
Secretaris.

Natuurkundig Genootschap.

Op MORGEN, WOENSDAG den 25sten Oct., te zes uur. Sprekers: Prof. P. J. VAN KERCKHOFF en Prof. H. C. VAN HALL.

A. W. ALINGS, *Secretaris.*

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

F. P. A. BEELER,
van *Zuidhorn*,
met
H. NOORDA,
van *Vries*.

VRIES, 17 October 1854.

*** Getrouwd den 19den October 1854:

ARNOLDUS TIEKS KOENING,
van *Wildervank*,
met
TITIA MARTHA UNIKEN,
van het *Stads Nieuwe Kanaal*.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van een' ZOON G. LUIKINGA, geliefde Echtgenoot van

J. C. GRAMBERG,
Stukadoor, St.-Jansboog.

GRONINGEN, 20 October 1854.

*** Heden beviel van eenen welgeschapen ZOON MARIA CATHARINA VAN VEEN, Echtgenoot van

I. J. HUNDMAN,
Koopman in de Zwanenstraat.

GRONINGEN, 20 October 1854.

*** Voorspoedig bevallen van een' ZOON P. DREWES, Echtgenoot van

H. NIJHUIS.

GRONINGEN, 22 October 1854.

*** Heden is door Gods Goedheid van eene welgeschapen DOCHTER bevallen DIEWERTJE VRIESENBURG VAN BOLHUIS, geliefde Echtgenoot van

H. A. DIJKHUIS,
Tafelhouder.

GRONINGEN, 22 October 1854.

*** SCHARMER, 23 October 1854. Heden beviel door Gods goedheid voorspoedig van eenen ZOON H. C. KEISER, geliefde Echtgenoot van

B. J. CRAMER VON BAUMGARTEN.

*** Heden morgen overleed te *Spijk*, in den hoogen ouderdom van ruim 83½ jaar, onze geliefde Vader en Behuwdvader SIMON JACOBS GROENEWOLT, in leven, gedurende 61 jaren, *Genees-, Heel- en Vroedmeester aldaar*, nalatende 7 Kinderen, 4 Behuwdkinderen, 29 Kleinkinderen en 13 Achterkleinkinderen.

Schonk hem ook de Heer in zijn leven weinig ramp bij grooten zegen, zijn kalm en biddend heengaan geeft ons de gegronde hoop, dat hem de dag des doods beter is geweest, dan die, waarop hij geboren werd.

HOLWIERDA, 16 October 1854

K. S. GROENEWOLT.
Namens Kinderen en Behuwdkinderen.

Eenige kennisgeving aan Verwanten, Vrienden en Bekenden.

*** Den 19den October overleed te *Utrecht*, Vrouwe JACOBA DE BONEIJS, Weduwe van den Heer Mr. C. S. THIERY DE BIJE, Behuwdzuster van

J. W. ERMERINS en
A. H. ERMERINS, geb. KIEN.

Eenige kennisgeving.

*** NIEUWE SCHANS, 19 October. Heden morgen overleed onze waarde Moeder en Behuwd-Moeder, ENGEL JURJENS POPPENS, Wedw. DERK JANS MULLER, in den ouderdom van ruim 77 jaren.

Namens Kinderen en Behuwd-Kinderen:
J. T. MELLEMA.

*** Heden overleed onze Vader DERK THOMAS DE VRIES, oud 79 jaren, en te *Euvelgunne* onze oudste Broeder THOMAS DE VRIES, oud 47 jaren.

Uiterlijke teekenen van rouw worden niet gedragen.

GRONINGEN, 21 October 1854.

E. DE VRIES.
Uit aller naam.

*** Heden morgen omstreeks zes uur heeft het den vrijmagtigen God behaagd, van mij en van onze wederzijdsche Kinderen weg te rukken mijn' hartelijk geliefden Echtgenoot, H. G. POELMAN, in den ouderdom van 39 jaren en 9 maanden, na eene genoegelijke echtvereeniging van ruim 8 jaren. Eene hevige ziekte van slechts 2 dagen maakte een einde aan zijn voor ons zoo dierbaar leven. Echter het vast geloof, dat hij had op den gekruisten Christus, lenigt eenigzins onze smart.

GRONINGEN, 21 October 1854.

F. H. VEEMA,
Wedw. POELMAN.

Familie, Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene als bijzondere kennisgeving aan te merken.

*** Heden ontvingen wij het voor ons zoo treurig berigt, dat onze veelbelovende oudste Zoon TIMEN, bijna 18 jaren oud, den 21sten September 1854 aan boord bij zijnen Oom, den eerzamen Scheepskapitein S. VAN HOUTEN, op den Schooner genoemd *Hollander*, aan de gele koorts te *Havana* was overleden. Wij wenschen over dit zoo smartelijk verlies met gelatenheid te zwijgen in den wil van Hem, wiens doen wijs en goed is.

VEENDAM, 21 October 1854.

E. S. VEGTER.
J. L. VEGTER, geb. SOK.

*** Ons innig geliefd Dochtertje HILLEGONDE LOUISE HENRIETTE overleed heden in den ouderdom van bijna anderhalf jaar.

SOLWERD, 22 October 1854.

D. W. GAËL CUNÆUS.
A. A. GAËL CUNÆUS—
WIJCHGEL VAN SCHILDWOLDE.

*** **D. J. HASPELS**, te *Nijmegen*, heeft uitgegeven:

HET WELGELIJKEND PORTRET VAN
Dr. L. S. P. MEIJBOOM,
groot 4to formaat, Chineesch Papier. Prijs...... 50 Cts.
Voorts, onderstaande Werken van
Dr. MEIJBOOM:

Een Evangelisch woord bij onderscheidene plegtige gelegenheden, met Portret, f 1,50.
Ook voor u staat de weg tot geluk open. Een Handboekje voor jonge lieden, bij hunne intrede in de Wereld; in heel Engelsch Linnen band,... .... f 1,80.
Hetzelfde werkje, ingenaaid, ... f 1,50.
Handleiding om op Aarde gelukkig te leven; *derde druk*, op nieuw herzien en verbeterd. *Ingenaaid*, ... f 1,10.

*** Bij alle Boekhandelaren worden bestellingen aangenomen op den *Zevenden druk* van

***PETRUS BROES*,**
DE PEINZENDE CHRISTEN.
OF BUNDEL VAN
STICHTELIJKE GEDACHTEN
VOOR DE EENZAAMHEID.
Gedrukt in groot 8vo met kloeke letter op zwaar papier, circa 500 pagina's.

Eene belangrijke bestelling op dit voortreffelijk Werk, stelt de ondergeteekende in staat hetzelve zoo goedkoop te stellen, dat thans geen Christelijk Huisgezin van dit Vaderlandsch Geschrift behoeft verstoken te zijn; ofschoon de prijs reeds goedkoop kon worden genoemd, f 2,60 zonder en f 3,90 met 12 platen, zoo zal tot ultimo December 1854, de prijs op slechts f 1,60 en met platen op f 2,20 worden gesteld. De aflevering geschied gedurende de maanden November en December dezes jaars. Met den 1sten Januarij 1855 wordt de prijs weder als voren.

AMSTERDAM, 30 Sept. 1854.

H. HÖVEKER.

*** Het levensgelijkend **PHOTOGRAPHISCH PORTRET** van den Heer Pred. **MEIJBOOM** is vervaardigd en wordt uitgegeven door **H. JANSEN**, Photographist. Prijs één Gulden.

Gedurende den Winter wordt het **ATELIER verwarmd.** Aan het Schuitendiep, in den Musschengang, no. 133.

*** Door **S. E. VAN NOOTEN**, te *Schoonhoven*, is op heden uitgegeven en verzonden, een werkje getiteld:

DE JONG GEHUWDE VROUWEN.

SCHETSEN UIT HET HUWELIJKSLEVEN;
naar het Fransch van ***J. N. BOUILLIJ***,
door ***N. A. VAN CHARANTE.***

In 12° formt., met eene Staalgravure. Prijs *f* 1.60; gebonden in rood of blaauw bandje *f* 1,90.

Inhoud: I. De engagements bezoeken II. Het eerste vermoeden. III. Een heeren diné. IV. Het dames toilet. V. De zucht naar roem. VI. De vreemde in haar eigen huis. VII. Verschil van jaren. VIII. Buitensporige gedienstigheid. IX. De violieren. X. Geduld en arbeid. XI. Vertrouwde dienstboden. XII. Misdadige vrees. XIII. Verwaarloosde kundigheden. XIV. Het is te laat.

*** Door de Vereeniging ter bevordering van Christelijke Lectuur is uitgegeven en bij **H. HÖVEKER**, te *Amsterdam*, en verder alom verkrijgbaar gesteld:

EENIGE MAANDEN IN DE VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA, door ***J. H. Grandpierre***, Hulpprediker bij de Hervormde Gemeente te Parijs en Directeur der Evangelische Zending. Naar het Fransch, met **belangrijke aanteekeningen en Bijvoegselen.** Prijs *f* 1—00.

Bij de thans door de Regering voorgedragen *Wet op het Lager en Middelbaar Onderwijs*, is het van hoog gewigt in dit Geschrift te lezen, hoe de Amerikaan het even teeder als moeijelijk vraagstuk betreffende de regeling van het *Lager Onderwijs in theorie en praktijk beide, naar de strengste regelen van regt, voor alle partijen volkomen even bevredigend heeft opgelost.*

Diegenen, welke iets te VORDEREN hebben of SCHULDIG zijn aan wijlen mijn' overleden Broeder **KORNELIS ARENDS ARENDS**, in leven *Koopman en Landbouwer te Ezinge*, worden verzocht daarvan *franco* Opgave of Betaling te doen, ten Huize van mij ondergeteekende, te *Ezinge*, en zulks vóór den vijfden November eerstkomende.

EZINGE, 21 October 1854.

G. A. ARENDS.

COMMISSARISSEN der ***MACH. VLASSPINNERIJ*** te *Groningen* geven bij deze kennis, dat de Heer **I. J. SORMANI**, wegens gevorderden leeftijd, zijne betrekking als **Directeur-Administrateur** van evengemelde Fabrijk van af den 1sten dezer heeft nedergelegd; dat in eene algemeene Vergadering van Deelhebbers derzelve, die betrekking is **overgedragen** aan deszelfs Zoon, den Heer **A. R. SORMANI**, die deze opdragt wel heeft willen aannemen; dat de Heer **J. DU MONCEAU** continueert als **Directeur** van het Fabrikaat. en tevens dat beide die Heeren uitsluitend tot de **Handteekening** voor de Naamlooze Maatschappij geregtigd zijn.

GRONINGEN, 20 October 1854.

De Commissarissen:
G. v. CALCAR. Jr.
Mr. M. BACKER.
J. DIJK.
I. J. SORMANI.

Op 27sten dezer zekere sluiting!

HANDSCHOENEN-MAGAZIJN.

JOH. BISCHOFER, uit *Tyrol*, blijft nog slechts tot den 27sten dezer **uitgepakt**, vooraan in de Heerestraat, over het Koude Gat, met echte **GEMSLEDEREN, PRIVAT** en andere beste **GLACÉ HANDSCHOENEN, ENZ., ENZ.**

STOOMBOOT EN DILIGENCE

Harlingen.

HERVATTING der **DIENSTEN** tusschen ***Amsterdam, Enkhuizen, Harlingen, Leeuwarden*** en ***Groningen***, op **ZONDAG den 22sten October 1854** en vervolgens op de *gewone* Dagen en Uren.

Er is verloren,

op WOENSDAG den 18den October l.l., door IEMAND, rijdende van *Nieuwolda* over *Noord-* en *Zuidbroek* naar *Groningen*, en van daar terug dienzelfden Weg naar *Winschoten*, over *de Scheemda* weer naar *Nieuwolde*, eene **BANKNOOT**, groot ***f* 200—00, tweehonderd Gulden**, no. 727, in eene kleine ZWARTE PORTEFEUILLE.

De eerlijke Vinder, die dit een en ander terugbezorgt aan het BUREAU DEZER COURANT, of eenig AANWIJS kan doen, zal **genereus beloond** worden.

Woensdag den 25sten October

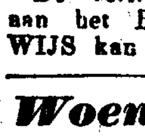

1854 en volgende dagen, des voormiddags te 10 uur, zal, ten verzoeke van den Heer Advokaat Mr. R. IJ. MULLER, qq., vóór en in de Behuizing bewoond geweest door nu wijlen den Heer Apotheker WILLEMS, in de Strentilstraat te *Groningen*, lett. R 16, publiek worden verkocht: Een nette **INBOEDEL**, bestaande uit MAHONIEHOUTEN TAFEL met LOSSE BLADEN, DITO SPEELTAFELTJE, STOELEN, BUREAU, EIKENHOUTEN LINNENKAST, KAGCHELS, SPIEGELS, LAMPEN, SCHILDERIJEN, een fraai INGELEGD KASTJE met KAPELLEN, SCHOTSCH VLOERKLEED, KOPER, BLIK en AARDEWERK, KOPEREN GEREEDSCHAPPEN. **GOUDEN** en **ZILVEREN HORLOGIE**, ZILVEREN LEPELS en VORKEN, MANS LIJFSTOEBEHOOREN ENZ. — Voorts eene groote partij POLITOUR, CHOCOLADE, EAU DE COLOGNE, GOM, BISCHOP BITTER; eindelijk eene partij FLESSCHEN, POTTEN en GLASWERK in soorten.

Te bezien daags voor den Verkoopdag van 10—12 en 2—4 uren, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, verkrijgbaar ten Kantore van den Notaris

J. H. GEERTSEMA, Cz.

Donderdag den 26sten October

1854, des voormiddags te 10 uur, zal, ten verzoeke van den Heer Mr. H. EDELINCK, als Curator in het Faillissement van den IJzersmid ROZEBOOM, vóór en in de Behuizing, staande in de Nieuwe Ebbingestraat te *Groningen*, letter O no. 19, publiek worden verkocht:

Eene groote partij **KAGCHELS** en **SMIDSGEREEDSCHAPPEN. STAF-** en **BANDIJZER**, alsmede eene partij **KAGCHELORNAMENTEN**; voorts eenige nette **HUISMEUBELEN**, waaronder MAHONIEHOUTEN LINNENKAST, DITO TAFEL, EIKENHOUTEN SECRETAIRE, STOELEN, SPIEGELS, KOOKKAGCHELS, PORSELEIN, GLAS- en AARDEWERK, ENZ. ENZ.

Te bezien daags vóór den Verkoopdag van 10—12 en van 2—4 uur.

J. H. GEERTSEMA, C.z.

Maandag den 30sten October

1854, des voormiddags te 10 uur, in het VERKOOPHUIS in de Oosterstraat, te *Groningen*, publieke verkooping van eene extra groote verzameling **NIEUWSPAPIEREN** en **TIJDSCHRIFTEN**, waaronder van den jare **1766-1853**, als HOLLANDSCHE, FRANSCHE, ENGELSCHE en DUITSCHE COURANTEN, LETTEROEFENINGEN, BOEKZALEN, verschillende ALMANAKKEN, ENZ. ENZ.

Voorts een **BILJART, PIANO, UITTREK-** en **RONDE TAFELS**, eenige **MEUBELAIRE GOEDEREN**, eene groote partij **SCHOTELDOEKENGOED** en hetgeen meer te bezien zal zijn op ZATURDAG bevorens, des voormiddags van 10—12 en van 2—5 uur.

De Verkooping zal precies om 10 uur beginnen met de Tijdschriften en Nieuwspapieren.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

*** Mr. **B. HAITZEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, zal, ten verzoeke van de Erven wijlen den Stelmaker WIJCHGERT L. HOLTMAN en Vrouw, ten Sterfhuize te *Beerta*, op DONDERDAG den 26sten October 1854, des middags precies te 12 uur, publiek, op Boelgoeds-Conditiën verkoopen:

Eene groote partij droog EIKEN, IJPEN en ESSCHEN **HOUT**, twee **IJZEREN SCHROEVEN**, een kompleet **STELMAKERSGEREEDSCHAP**, eene zware **BALANS** met **SCHALEN** en **GEWIGTEN**, en wijders den geheelen **INBOEDEL**, bestaande in KABINET, PULPITRUM, KLOK, SPIEGELS, TAFELS, STOELEN, KOPER en TIN, BEDDEGOED, ENZ.

B. HAITZEMA VIËTOR.

*** De Weduwe en Erven wijlen GEERT W. KEIJER, te *Winschoten*, zijn voornemens, op nader te bepalen tijd en plaats publiek te verkoopen:

I. Eene BEHUIZING en TUIN, staande en gelegen aan de Langstraat te *Winschoten*, tot velerhande Affaires geschikt; — en

II. Eene BEHUIZING en TUIN, te *Sint Vitusholt*; alles vrije eigen grond.

B. HAITZEMA VIËTOR, *Notaris.*

*** De Notaris **H. P. WENNIGER**, te *Loppersum*, gedenkt, ten verzoeke van DERK HEINES MULDER C. S., op DONDERDAG den 26sten October 1854, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van TIMMER, te *Ten Post*, publiek te verkoopen:

Eene **BEHUIZING** en eenen **ROG- en PELMOLEN**, met de VASTE BEKLEMMING van *Heem*, *Tuin* en eenig *Land*, te zamen groot 1½ B., doende des jaars tot huur *f* 25—00; staande en gelegen te *Kroddeburen*, onder *Wittewierum.*

GROOTE

VERKOOPING VAN RUNDVEE,

te ***ONDERDENDAM***, op MAANDAG den 30sten October 1854, des namiddags te 1 uur.

Publieke Verkooping.

De Notaris **TADEMA**, te *Oosterwolde*, zal, op MAANDAG den 30sten October 1854, des avonds te 5 uur, in *de Gouden Klok*, te *Oosterwolde*, in het openbaar, bij Strijk- en Verhooggelden, provisioneel verkoopen,

uit hoofde van des Eigenaars vertrek naar elders:

Eene nieuwe, hecht gebouwde en uitmuntend ingerigte **KOOPMANS HUIZINGE**, voorzien van een' ruimen WINKEL of VOORHUIS, drie BEHANGEN KAMERS, KEUKEN, KELDER, PAKHUIS, solide GRAANZOLDER met buiten opgang, enz.; benevens **GROND** en **ERF**, staande en gelegen op den besten Stand aan de Brink te *Oosterwolde*, en gedurende 8 dagen vóór de Veiling te bezigtigen.

Voorts:

Onderscheidene **VASTIGHEDEN** te en onder *Oosterwolde*, als: eene **HUIZINGE** met GROND en LAND, waarin eene ***Blaauwverwerij*** wordt uitgeoefend, en ARBEIDERSHUIZINGE met TUIN op pasveer, alsmede TUINGROND geschikt voor Huissteden aan de Vaart, en verder BOSCH-, BOUW- en WEIDELANDEN. — Op de voor *Ooststellingwerf* gebruikelijke tijden in 1855, of welligt vroeger te aanvaarden; — verdeeld in Perceelen, waarvan breedvoerige omschrijving in de Biljetten en Verkoopboekjes, welke bij genoemden Notaris verkrijgbaar zijn.

*** Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op MAANDAG den 6den November 1854, des avonds te 5 uur, ten Huize van R. J. KLUNDER Kastelein te *Scharmer*, en ten verzoeke van H. O. VRIESEMA en de Kinderen van wijlen zijne Ehevrouw G. F. WALRAVEN, publiek te veilen en te verkoopen:

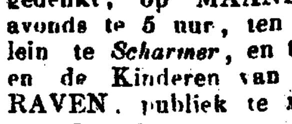

I. Eene **BEHUIZING** en **SCHUUR**, get. lett. G, no. 56, met 5 B., 82 R., 30 El. EIGEN BOUW- en GROENLAND.

II. 4 B., 74 R., 40 El. EIGEN LAND.

III. De GEREGTE HALFSCHEID in 2 B., 34 R., 30 El. EIGEN LAND; alles staande en gelegen te *Harkstede.*

Voorts zal alsdan mede worden gepresenteerd: Een Heerd GROENLAND, gelegen bijlangs het 1ste perceel, groot 12 B., 52 R., 80 El., *het Gaarland* genaamd.

Mr. J. D. TRESLING.

GROOTE

Veenverkooping.

Mr. **H. F. WICHERS**, Notaris te *Leek*, gedenkt, op DONDERDAG den 30sten November 1854, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van den Kastelein A. E. PALSMA, te *Nuis*, publiek in perceelen te veilen en verkoopen: Min of meer **20 B. uitmuntende KLIENLANDEN**, gelegen aan het Dwarsdiep onder *Niebert*, *Nuis*, *Marum* en *Lucaswolde*, en **1 B. HOOGVEEN**, onder *Marum*, als:

12 B., behoorende aan den Heer Mr. S. VAN TEIJENS en A. E. PALSMA.

1½ B., zijnde een gedeelte van de Karspel 4 mat, behoorende aan de DIAKENIËN der HERVORMDE GEMEENTEN in de Gem. *Marum.*

2 B., zijnde een gedeelte van de Kretvinnen, behoorende aan de DIAKENIE der HERVORMDE GEMEENTE van *Nuis.*

2 B., zijnde een gedeelte van de Groote Hoorn, behoorende aan PIER en DERK HOLTROP.

Min of meer 2½ B. KLIENLAND, *DE LEEGTE* genaamd, gelegen ten Noorden van den Heereweg te *Marum*, in de Boerenplaatsen van FOKKO ROELFS POSTEMA en van PIER en DERK HK. HOLTROP; behoorende gedeeltelijk aan de Familie VAN TEIJENS, te *Beetsterzwaag*, en gedeeltelijk aan PIER en DERK HK. HOLTROP bovengenoemd.

1 B. HOOGVEEN, gelegen ten Zuiden van de Boerenplaatsen. in de Malijk, behoorende aan PIER en DERK HK. HOLTROP.

Nader aanwijs te bekomen bij A. E. PALSMA, te *Nuis*, bovengenoemd.

*** Door 't overlijden van AALTIEN HILBRANTS, Weduwe ALBERTUS KOOPS, zullen in DECEMBER e.k., op nader te bepalen dag, te *Vries*, publiek worden verkocht:

Eene **BEHUIZING**, waarin, sedert **onheugelijke jaren, met veel succes** is uitgeoefend het beroep van ***LOGEMENTHOUDER*** en ***WINKELIER;*** annexe SCHUREN en JAAGSTAL met bijbehoorenden HOFGROND; — onmiddellijk daarbij staand **HUIS**; alles gelegen kom van het dorp *Vries*, aan den straatweg van naar *Groningen*, thans in gebruik bij R. G. HOM toebehoorende aan de Kinderen van wijlen AL TUS KOOPS.

UIT DE HAND TE KOO

Eene **BEHUIZING**, staande en gelegen West de Lage Der-A, letter T 97. Te bevragen bij woner J. T. WIERINGA.

EENE GESTOFFEERDE KAMER TE

in de Pelsterstraat, bij den Boekbinder

J. J. ALBRACHT

ROTTERDAMSCHE TELEGRAAF-MAATSCHAPPI

VOORLOOPIG TARIEF VAN KOST

VOOR HET

OVERBRENGEN VAN BERIGT

goedgekeurd bij Koninklijk Besluit den 5den October 1854, no. 70.

AANTAL WOORDEN.	**Brielle.**				
1 tot 25	*f* 0,75				**Brouwershaven.**
26 „ 50	- 1,50				
51 „ 100	- 2,25				
1 tot 25	*f* 0,60	*f* 0,60			**Dirksland.**
26 „ 50	- 1,20	- 1,20			
51 „ 100	- 1,80	- 1,80			
1 tot 25	*f* 0,60	*f* 0,60	*f* 0,60		**Hellevoetsl**
26 „ 50	- 1,20	- 1,20	- 1,20		
51 „ 100	- 1,80	- 1,80	- 1,80		
1 tot 25	*f* 0,60	*f* 1,20	*f* 0,75	*f* 0,75	**Rotter**
26 „ 50	- 1,20	- 2,40	- 1,50	- 1,50	
51 „ 100	- 1,80	- 3,60	- 2,25	- 2,25	

De Dienst wordt geopend Zaturdag den 21sten October 1854.

ROTTERDAM, 14 October 1854.

W. S. BURGER, W.z.,
President-Commissaris
D. A. VAN PUTTEN,
Directeur en Secretaris

Zijde- en Wolververij

van A. VALK, te *Assen.*

Bovengenoemde heeft de eer aan zijne geëerde Be gers te berigten, dat hij zich wederom op aans VRIJDAG den 27sten dezer te ***Groningen*** zal den. Is gelogeerd bij den Heer KISCH, in de Fo straat, en aldaar te ontbieden.

Men vraagt op een VAST STUK G tegen tweederde van de waarde, op Mei 1855, ***f* 2000—00** op in op EESTE HYPOTHEEK. Adr het BUREAU dezer COURANT.

ER WORDT GEVRAAG

één **LEERLING** en een **LOOPJONGEN**, neden de 16 jaren, bij

H. H. SPECKMAN, Oosterstra
in *Wijnen*, *Likeuren*, *Gedisteleerd en*

WORDT GEVRAAGD

een **KOEK-** of **BROODBAKKERSKNE** om dadelijk in dienst te treden. Te bevragen bij BOER alhier.

Ik ondergeteekende verklaar hie dat ik **GOLDBERGER'S TING** heb aangewend tegen jicht, en pijn in de lenden, welke hevig waren, dat ik in één nacht vier- of vijfmaal bed moest om krampstillende middelen te gebruik dert ik den Goldbergerschen Ketting draag, hebben noemde kwalen opgehouden en zich niet meer verto

LUDWIG KARLSFELD (*Beijeren*).

Graaf J. R. VON WINCKELMAN

Even gunstig beoordeelen eene menigte andere aan personen de **GOLDBERGERSCHE KET GEN**, die zij in verschillende ziekten met ve gevolg gebruikt hebben, als:

LUDWIG, Graaf von *Lippe*, Kasteel Zee bij *Ni Silezien;* — Mevr. HALONZIÈRE, Echtgen. van de neraal HALONZIÈRE te *Weenen;* — HERMAN v. WI Keiz. Russ. Hofraad en Ridder te *Libau;* — v. ZENDORFF, Land-Edelman, *Pinnou*, in *Ukerm* BERTHOLD, Graaf *Aichelburg*, *Marschendorf*, in *men;* — Mevr. v. APPEL, Echtgen. van den Kri v. APPEL, *Frankfort;* — Vrijheer v. EFFRICHSHA Kon. Wurtemb. Ritmeester te *Ulm;* — Mevr. HE HAHN, Echtgen. van den Minister-President, *Wiesba* Baron VON SAUCKEN, te *Tilsit.*

GOLDBERGERS KETTINGE

genezen hoofdpijn, aangezigts-, tand- en oorpijn, kolijk, maagkramp, borstkramp, hartkloppen, zenuw te, beving, pijn in de lenden, stijfte in de lede wrichtspijn, pootje, handjicht, vliegende jicht, zwak oogen, hardhoorigheid en alle andere rheumatische nuwziekten.

Zij worden voor *f* 1,80, *f* 2,70, *f* 3,60, *f* 5,40 derstaande **DEPOTS** verkocht.

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *Assen* P. A. VAN GORCUM; te *Delfzijl* bij A. W. C. KE te *Groningen* bij M. GAASBEEK en C. RIKKER *Hoogezand* bij F. M. DIKEMA; te *Nieuwolda* bij VAN CALCAR; te *Noordbroek* bij W. B. TEDIN *Pekela* bij J. T. FELDBRUGGE; te *Stads-Kanaal* KREKEL; te *Veendam* bij S. SAVENYË; te *W* bij G. WASMAN, en in de bekende Depôts in de Steden.

GOM-OVERSCHOENEN EN VILT-PANTOF

verkrijgbaar bij **G. H. ZIEGELAAR**,
bezijden het Paleis, no. 522, te *Amsterdam*

Uit *Amerika* ontvangen: Eene **uitmu de** en **groote** partij **GOM-ELAST OVERSCHOENEN**, eerste kwaliteit, **diepe geruite** Zolen.

De Prijzen zijn als volgt:

Amerik. Mans Overschoenen, 1ste kwal., het paar
Dito Vrouwen dito, 1ste kwaliteit, ... „ „
Dito Jongens en Meisjes dito, 1ste kwal., „ „
Dito Gom-Elastieke Jongens en Meisjes Rijglaarsjes, 1ste kwaliteit, „ „

Belangrijke **Prijsvermindering** in de **PANTOFFELS**, om ze zoo doende voor een verkrijgbaar te stellen:

Vrouwen Vilt-Pantoffels met Vilten Zolen, het paar
Mans dito dito met Vilten Zolen, ... „ „
Vrouwen dito dito met Lederen Zolen, ... „ „
Mans dito dito met Lederen Zolen, ... „ „

Beste kwaliteit en fraaije Dessins.

Winkeliers in bovengenoemde Artikelen, van deze **koope Prijzen** willende profiteren, worden ver hunne respectieve orders deze Maand franko in te Men kan de Nommers bestellen naar goedvinden. groote partijen genieten zij aanzienlijk **Rabat.** ven of Pakjes *franco.*

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSE

BIJVOEGSEL
tot de *Groninger Courant van den 24sten October* 1854, *no.* 85.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

BELGIE.

BRUSSEL, 19 October.

De Brusselsche regtbank heeft uitspraak gedaan in de zaak van het helsche werktuig. De beklaagden *Fourdrin* en *van der Elst* zijn vrijgesproken; de drie overige beklaagden, Anders, *Magen* en *Brunet de l'Argentière*, zijn veroordeeld ieder tot zes maanden gevangenisstraf en solidair in de kosten. Het openbaar ministerie heeft, wat de vrijspraak van *Fourdrin* en *van der Elst* betreft, appèl aangeteekend.

Uit de instructie is gebleken, dat het gevonden wapentuig inderdaad een hoogst gevaarlijk en zeer vernielend wapentuig was; het bestond uit acht holle projectilen van gegoten ijzer, in verband staande met een vuurwapen, hetwelk door een inwendig raderwerk in beweging werd gebragt. De eigenlijke bestemming van dezen moordtoestel is in het regtsgeding niet gebleken.

— Men verzekert, dat de heer *Barbès* van de politie bevel heeft ontvangen om binnen 24 uren België te verlaten.

— In de lucifer-fabrijk van den heer *Mertens* te Lessines worden dagelijks 7 a 8 millioen stuks vervaardigd en in kistjes gepakt.

— De heer *Gachard* heeft, in de zitting der Belgische Akademie van den 2den dezer, uittreksels voorgelezen uit zijne voorrede tot het vierde deel van de door hem uitgegeven briefwisseling van *Willem den Zwijger*. Het betrof vooral de gebeurtenissen van de jaren 1577 tot 1579, van de komst van den Prins van Oranje te Brussel tot op den twist tusschen de Staten Generaal en de gemeente van Brussel, ter zake der weigering door de ingezetenen van die stad om den aartshertog *Matthias* te ontvangen, tenzij de Prins in zijne waardigheid als gouverneur van Brabant werd gehandhaafd. Deze mededeeling van den heer *Gachard* berust op oorspronkelijke, tot dusverre onuitgegeven stukken uit de Spaansche archieven van Simancas en uit de archieven van Yperen.

NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE, 20 October.

Bij kon. besluit van den 12den Oct. is de staatsraad in buitengew. dienst mr. *G. Groen van Prinsterer*, op zijn verzoek, eervol ontslagen van het lidmaatschap der staats-commissie, ingesteld bij besluit van den 29sten Nov. j.l. (betreffende de slavernij in de koloniën).

— Wij vernemen dat van de 21 surnumerairs, welke zich onlangs tot het alhier afgenomen examen voor het ambt van ontvanger der registratie en domeinen hadden aangemeld, 18 aan de vereischten hebben voldaan, en de volgende rangcijfers verkregen: no. 1) *L. Barstra*, 2) *S. Loke*, 3) *J. H. Winkelmen*, 4) *A. E. Stheeman*, van Winschoten, 5) mr. *R. H. Upmeijer*, van Groningen, 6) *J. Andree*, 7) *H. van Meurs*, 8) *M. Timmermans*, 9) *W. A. de Laet de Kanter*, 10) *R. Formijne*, 11) *T. C. T. Troester*, 12) *G. van Berkel*, 13) *M. Langeveld*, 14) *W. C. de Man*, 15) *W. H. L. van Goudoever*, 16) *S. Overman*, 17) *C. J. A. F. J. van Meurs*, 18) *C. D. H. de Raadt*.

— Naar wij vernemen heeft Z. M., bij besluit van den 19den dezer, op het rapport van den minister van justitie, goedgevonden:

1) te ontbinden de commissie tot het beramen der grondslagen, welke bij de wet tot regeling eener nieuwe regterlijke inrigting zullen worden gevolgd (benoemd bij besluit van den 24sten Sept. 1853, *St.* no. 106), onder dankbetuiging aan den voorzitter, aan de leden en aan den secretaris van gemelde commissie voor den ijver, door hen bij de uitvoering van hunne taak aan den dag gelegd en voor de belangrijke opmerkingen en aanwijzingen, door hen geleverd, waarvan Wij op de aanbieding, Ons door den minister van justitie gedaan, met welgevallen hebben kennis genomen;

2) Onzen minister van justitie te magtigen, om, op de grondslagen door hem, bij bovengenoemd rapport aan ons medegedeeld, Ons voor de opening der volgende zitting der Staten Generaal een ontwerp van regterlijke organisatie voor te leggen, en Ons tevens aan te bieden een ontwerp van zoodanige bepalingen als kunnen strekken *om bereids de kosten der burgerlijke regtspleging te verminderen.*"

(*'s Grav. N.bode.*)

— Ingevolge Z. M. beschikking zullen ook gedurende dezen winter wederom eenige detachementen kavallerie voor de dienst van hulp-marechaussée worden bestemd. Zijn wij wel onderrigt, dan zijn ditmaal echter die troepen gesteld ter beschikking van den minister van justitie, onder bepaling dat de kosten, die aan eene tijdelijke gelijkstelling van gewone kavallerie met marechaussée verbonden zijn, niet zullen geleden worden door oorlog, maar door justitie, als uitgave van politie.

— Men verneemt dat *Barbès* eergisteren eenigen tijd in de residentie doorgebragt en in den *Lion d'or* zijn intrek genomen heeft. Hij is echter spoedig van hier naar Rotterdam vertrokken.

— Wij vernemen, dat de heer *Gibson* met de *Nicaragua* naar Noord-Amerika is vertrokken, belast met het overbrengen van depêches, inhoudende den uitslag van een congres, dat dezer dagen te Ostende is gehouden door de Amerikaansche gezanten te Madrid, Londen en Parijs, bijgestaan door hunne secretarissen van legatie, en voorgezeten door den heer *Mann*, onder-secretaris van staat van Amerika.

Op dit congres moeten verschillende Amerikaansche belangen in Europa zijn besproken, waaronder ook de kwestie betrekkelijk *Gibson*.

AMSTERDAM, 21 October.

— In de maand November aanstaande zal de 8ste verkooping van eene partij gronden in den Haarlemmer-polder, groot 1269 bunders, gehouden worden.

— De heer *van Hoogland*, chir. et obstet. dr., vroeger als officier van gezondheid geplaatst bij het Nederlandsche leger in Oost-Indië, is in keizerlijke Russische dienst als eerste geneesheer aangesteld bij de voorloopige militaire hospitalen, die in den Kaukasus zijn opgerigt.

— Dezer dagen is onze landgenoot de heer *A. Adriani*, doctor in de geneeskunde, naar New-Castle in Engeland vertrokken, alwaar hij benoemd is tot lector in de scheikunde aan het in die stad bestaande natuur- en scheikundig instituut. Aan diezelfde inrigting is professor *Johnston* werkzaam, die voor weinige jaren eenen geruimen tijd te Utrecht doorgebragt en meerdere tot zijn vak betrekkelijke collegies bijgewoond heeft.

— Te Zaandam is den 17den dezer overleden *Reinier Jansz. Kloes*, in den ouderdom van ruim 86 jaren. Sedert het jaar 1783, en dus gedurende *eenenzeventig* jaren, was hij in dienst geweest bij de familie *Elmeijer*.

ROTTERDAM, 20 October.

In der tijd is medegedeeld hoe het Nederlandsche schoenerschip *Gouverneur van der Eb*, alhier te huis behoorende, onbehoorlijk door de autoriteiten te Bahia is aangehouden en in het voortzetten der reis vertraagd. De Nederlandsche regering heeft zich deze schending van de Nederlandsche vlag en belangen dadelijk met ernst en klem aangetrokken, en wij vernemen dat dien ten gevolge en door de krachtige tusschenkomst van onzen consul-generaal in Brazilië, den heer *Wijlep* te Rio-Janeiro, de Braziliaansche regering, haar leedwezen betuigende over het gebeurde, dadelijk aan de Nederlandsche regering volkomen voldoening heeft gegeven, den daarbij betrokken chef van politie te Bahia afgezet en bevolen heeft dat de volle gevorderde som wegens schadevergoeding aan de belanghebbenden zoude worden uitbetaald.

— Op heden moeten voor de correctionele kamer van de arrondissements-regtbank alhier te regt staan, achttien broodbakkers van Vlaardingen, beschuldigd van zich *onderling vereenigd te hebben om het brood op een' bepaalden gelijken, door hen geregelden prijs te houden*, in strijd met de strafwet.

ASSEN, 21 October.

Als eene opmerkelijke bijzonderheid kan van hier worden gemeld, dat gedurende de afgeloopen week, van den 14den tot den 21sten Oct., geene aangifte bij den burgerlijken stand alhier is geschied; weshalve in deze gemeente, op eene bevolking van meer dan 5000 zielen, geen sterfgeval, bevalling of huwelijksvoltrekking heeft plaats gehad.

— Men verneemt dat de Zwolsche predikanten tot het aannemen en dragen der toga bij de openbare godsdienstoefeningen besloten hebben, en daarmede op den eerstvolgenden gedenkdag der kerkhervorming zullen aanvangen. De kosten der eerste aanschaffing zullen door de kerkvoogden gedragen worden. De predikanten in de landgemeenten der klassis Zwolle zijn bereid spoedig het gegeven voorbeeld te volgen.

Men verzekert ons ook, dat ook de predikanten te Assen de toga benevens de baret bij de openbare godsdienstoefeningen zullen aannemen.

— Men verneemt met genoegen, dat er nu eerstdaags met de voorloopige werkzaamheden van den geprojecteerden kunstweg van Hardenbergh naar de Hannoversche grenzen een aanvang zal worden gemaakt. Ook van den kant van Hannover wordt hier op aangedrongen, en heeft hier ten dien einde gepasseerde week eene conferentie plaats gehad tusschen den ambtman van Neunhaus en twee andere Hannoversche beambten met den burgemeester te Hardenbergh.

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Zaturdag den 21sten October.

Aanwezig: de heeren SLOT, TRIP, OUDEMAN, MULLER, LOHMAN, DOORNBOSCH, VAN HOUTEN, UPMEIJER, DOMMERING, V. ITTERSUM, DE LA FAILLE, SWAAGMAN, MEIJER, V. IMHOFF, QUINTUS, V. HEIJNINGEN BOSCH, ONNES, ROELFSEMA, GEERTSEMA en MESDAG.

De volgende zaken worden ter tafel gebragt:

1) *Begrooting van inkomsten en uitgaven over* 1855. — Besloten tot behandeling in de afdeelingen, welke in dier voege worden gewijzigd, dat de heer CREMERS van de tweede in de eerste, de heer MULLER, als wethouder, van de eerste in de tweede afdeeling zal overgaan.

2) *Voordragt van burg. en weth. omtrent de aanstelling van eene derde stadsvroedvrouw en de regeling der woonplaatsen.* — Schoon de reden tot een vroeger genomen raadsbesluit om eene derde vroedvrouw te benoemen, n.l. het gesloten zijn der poorten, was vervallen, bleef toch het behoud raadzaam, weshalve wordt voorgesteld eene derde stadsvroedvrouw te benoemen en den instituteur van het vroedkundig onderwijs te verzoeken aan ieder der drie vrouwen eene van de voorgestelde woonplaatsen aan te wijzen. — Aangenomen.

3) *Vier adressen aangaande het uitbrengen van de stemmen der stad voor de benoeming van een predikant te Nieuw-Beerta.* Drie dezer adressen zijn van G. BUSSCHER MULLER, H. J. ONNES en E. D. EVERS, beklemde meijers van plaatsen aan de stad in eigendom toebehoorende, welke vragen, dat bij die benoeming de stemmen der stad, voor zoover die aan den eigendom hunner plaatsen is verbonden, voor deze keer aan hen worden afgestaan. Het vierde adres is van kerkvoogden, verzoekende dat hun collegie moge worden gemagtigd tot het uitbrengen van alle stemmen der stad.

De voorzitter zegt, dat burg. en weth. van meening zijn de stemmen der stad te moeten laten rusten.

De heer CREMERS zegt, zich in dezen buiten stemming te zullen houden, doch zou wenschen, dat de stemmen werden gesteld ter beschikking van de beklemde meijers, die dan namens de stad aan het beroep zouden kunnen deelnemen.

De heer TRIP moet opmerken, dat burg. en weth. het voorstel van de stemmen te laten rusten niet gedaan hadden, omdat zij den regten man niet konden vinden voor het uitbrengen er van', maar om alle moeijelijkheden te voorkomen, die bij eene vroegere gelegenheid waren gerezen.

De heer QUINTUS is het eens met den heer CREMERS; de stad zou niet wel handelen, als zij hare meijers genoegen kan doen, dan niet van hare bevoegdheid gebruik te maken en zoo die menschen te versteken van de uitoefening van een regt. Ook behoeven de vroegere moeijelijkheden niet terug te keeren, wanneer slechts die leden van den raad, die niet behooren tot het Gereformeerd kerkgenootschap, zich onthouden van stemming.

De heer SWAAGMAN is ditzelfde gevoelen toegedaan.

De heer VAN HOUTEN oordeelt, dat de raad in zijn geheel wel bevoegd is tot het uitbrengen van de stemmen der stad en dat hij die wel mag geven en eenigermate verpligt is te geven aan de meijers, overigens zal ook hij zich gaarne van stemming onthouden.

De heer ONNES stemt met den vorigen spreker geheel in wat de bevoegdheid van den raad aangaat.

De heer MESDAG zal zich onthouden van de stemming.

De heer DE LA FAILLE vraagt, of men de stemmen zal geven alleen aan die beklemde meijers, die daarom gevraagd hebben, of ook aan de overigen.

De voorzitter antwoordt, dat ze alleen zullen worden gegeven aan hen, die door hun verzoek getoond hebben er belang in te stellen.

De heeren VAN HEIJNINGEN BOSCH en DE SITTER gelooven, dat geene leden zich mogen onthouden van de stemming, dan alleen om de redenen, die de gemeentewet voorschrijft.

De heer CREMERS, schoon dit gevoelen niet deelende, is gereed de vergadering te verlaten.

Hij verlaat hierop even als de heeren VAN HOUTEN en MESDAG de vergaderzaal, waarna wordt besloten, burg. en weth. te magtigen aan de beklemde meijers, die daarom vragen, de stemmen tot het beroepen van een predikant te Nieuw-Beerta te verleenen. Het verzoek van het collegie van kerkvoogden wordt mitsdien afgewezen.

4) *Rapport van burg. en weth. omtrent het verzoek om ontslag van den stadsbouwmeester* D. H. BOS, bij monde van den heer OUDEMAN. Burg. en weth. kunnen de door rekestrant aangevoerde redenen allezins billijken. Wat het pensioen betreft komt hun de maatstaf aangegeven bij het koninklijk besluit van den 17den Mei 1814 ook nu nog billijk voor. Zij adviseren alzoo den rekestrant een eervol ontslag uit zijne betrekking te verleenen, ingaande met den 1sten Januarij 1855, onder genot van een pensioen van *f* 775 en onder aanneming van het gedane aanbod om verder der gemeente van dienst te zijn, waar dit wordt verlangd. — Aangehouden tot eene volgende zitting.

5) *Rekest van* P. J. SPECKMAN, *verzoekende vijf heemen aan het Stads-ter-Apelerkanaal in erfpacht te mogen ontvangen.* — De veencommissie heeft hiertegen geen bezwaar, weshalve wordt voorgesteld het verzoek onder goedkeuring van Ged. Staten toe te staan. — Aangenomen.

6) *Adres van* L. J. ENTHOVEN *en comp. te 's Gravenhage omtrent de betaling hunner vordering wegens gedane leverantiën ten behoeve der gasfabrijk.*

De voorzitter zegt, dat het rapport van de gascommissie hierover bekend is; burg. en weth. stellen dien ten gevolge voor hen te magtigen tot de betaling van *f* 60.000, alzoo onder eene korting van *f* 1720.

De heeren V. ITTERSUM en LA FAILLE verzoeken eene hoofdelijke omvraag, omdat zij zich met dit voorstel niet kunnen vereenigen,

De heer QUINTUS wenscht gaarne van de gascommissie te vernemen, of er ook verband bestaat tusschen de afrekening met de heeren ENTHOVEN en COMP. en die der andere aannemers. Verklaart de gascommissie, dat daar tusschen geen verband bestaat, dan is hij bereid het voorstel goed te keuren.

De heer DE SITTER zegt, dat het antwoord kan worden gevonden in het bestek, want dat ieder perceel afgescheiden is en ook de voorwaarden niet gelijk zijn. In hoeverre men verband wil zien tusschen deze afrekening en die der overige leveranciers, dit is eene zaak, die moeijelijk valt te beslissen; hij voor zich ziet daarin geen verband.

De heeren SWAAGMAN en VAN IMHOFF moeten ook ieder als hun individuëel gevoelen doen opmerken, dat zij daartusschen niet het minste verband zien.

De heer VAN ITTERSUM meent nu zijne uit te brengen stem te moeten motiveren, die afwerend zal zijn om de voorgedragene korting van *f* 1720, waarvan hem de specificatie niet voldoende bekend is.

De heer ROELFSEMA geeft op, hoe de gascommissie er toe gekomen is, juist die som te korten.

De heer DE LA FAILLE zegt, dat het hem leed doet, dat hij de berekening van den vorigen spreker (die hij overigens daar laat) niet in het rapport aan burg. en weth. heeft gevonden, en hij zou ook thans nog wenschen die specificatie in het te nemen besluit in te voegen, opdat dit een basis hebbe.

De heer CREMERS stelt eene wijziging voor, om n.l. voorloopig *f* 7720 in te houden en voor de geheele afrekening een termijn van zes maanden te stellen. Hij wenscht met de heeren ENTHOVEN te handelen, even als met de andere leveranciers, die boetvallig zijn, en ten dien einde genoemde som in te houden.

De heeren GEERTSEMA en VAN ITTERSUM ondersteunen dit denkbeeld.

De heer DE SITTER verklaart zich daartegen, de som van *f* 7720 heeft volstrekt geen grond.

De heer SWAAGMAN acht het ten hoogste onbillijk, dat de afrekening van alle leveranciers gelijktijdig zal geschieden, dat hij, wiens termijn van betaling in April is geëxpireerd, zal wachten tot dat aan hem betaald wordt, wiens termijn in November is geëindigd.

De heer CREMERS zegt, dat hij de som van *f* 7720 had genomen, omdat hij vermeende dat deze voldoende zou zijn, en wat de onbillijkheid betreft, moet hij opmerken, dat de heeren ENTHOVEN voor ongeveer *f* 20,000 boetvallig zijn; dat het niet onbillijk is hun daarvan 14,000 dadelijk uit te betalen, te minder dewijl de overige *f* 6000 zullen worden ingehouden zekerheidshalve tot dat alles is verrekend en dat hij dit binnen 6 maanden wil vereffenen.

De heer DE SITTER is nog versterkt in zijn gevoelen, dat zoowel de door vorigen spreker voorgestelde som als de termijn van afrekening geheel uit de lucht gegrepen zijn.

De heer VAN HEIJNINGEN BOSCH vereenigt zich met het voorstel van burg. en weth., omdat hij overtuigd is, dat er geen verband bestaat tusschen de afrekening der heeren ENTHOVEN en Comp. en die der overige aannemers, zoodat verder uitstel doelloos is.

De heer CREMERS acht het moeijelijk te zeggen wat dat verband beduidt, maar één ding is zeker dat er nog andere leveranciers boetvallig zijn wegens leveringen die in Julij hadden moeten geschieden; dat het rapport de heeren ENTHOVEN vrijstelt, dewijl zij geene schade hebben berokkend; daar de fabrijk niet kon werken, dat de vuur vaste steenen door die heeren in October zijn geleverd, de fabrijk niet eerder heeft kunnen werken, die andere leveranciers dus geene schade hebben veroorzaakt en dus geene boete zullen betalen, tenzij men hen, misschien ingezetenen, strenger en dan onbillijk behandelen, dit is ten nadeele der gemeentekas, daarom wenscht hij de gelegenheid te behouden, dat de raad met allen naar billijkheid kan handelen.

De heer TRIP was wel van meening, dat het hoogst wenschelijk zou zijn deze zaak te behandelen na den geheelen afloop der zaak. Als hij evenwel bedenkt, dat de gascommissie heeft verklaard, dat de leverancie van den een geen invloed uitoefent op die van een ander, dat deze gaarne met de eindregeling der zaken wil beginnen en dat er z. i. in deze geene zoo volledige specifieke berekening mogelijk is, daar de zaak op billijkheid berust, en dat hij niet kan inzien, dat door de heeren ENTHOVEN en COMP. meer dan *f* 1720 zou moeten worden gedragen, dan komt hij tot de conclusie, om het rapport der gascommissie over te nemen.

De heer SWAAGMAN verschilt met den vorigen spreker, in zoo ver hij overtuigd is, dat de *f* 1720 het zoo mogelijk juiste cijfer is van de schade door de gemeente geleden. En wat nu de specificatie betreft, meent spr., dat men de leden van commissiën wel allerlei moeijelijkheden kan maken, maar dat men toch wel mag vertrouwen, dat de berekening steunt op billijkheid en regt.

De heer DE LA FAILLE verklaart, dat hij geene moeijelijkheid wil in den weg leggen, maar eene specificatie te verlangen om een grond te hebben, waarop het besluit steunt ook tegenover het publiek, daar het hier toch eene strafbepaling geldt. En dat men de voorgestelde som kan detailleren heeft het gezegde van den heer ROELFSEMA bewezen.

De heer VAN ITTERSUM blijft van meening, dat, wanneer de raad eene boete zal opleggen, hij ook de gronden moet kennen, waarop die steunt. Hierin nu is eenigermate door den heer ROELFSEMA te gemoet gekomen, maar toch zeer globaal, zoodat dit geen voldoenden grond oplevert, om daarop eene veroordeeling tot straf te doen steunen.

De heer DE SITTER meent, dat zoo de opinie van vorigen spreker die is van de meerderheid van den raad, het wenschelijk ware, dat eene commissie werd benoemd, die meer het vertrouwen verdiende. De moeijelijkheden en werkzaamheden der gascommissie zijn reeds zoo groot, dat zoo ze nog verder wordt bemoeijelijkt, de last haar ondragelijk zal zijn.

De heer ONNES is door het gesprokene tot de overtuiging gekomen, dat er geen verband bestaat tusschen de afrekening met de heeren ENTHOVEN en COMP. en die der anderen en vereenigt zich daarom met het rapport.

De heer VAN ITTERSUM verklaart, dat hij groot vertrouwen stelt in de gascommissie, maar hij meent, dat ieder raadslid moet spreken volgens eed en overtuiging, ook als dit aan sommigen onaangenaam kan zijn.

Nadat nog door eenige leden over deze zaak het woord was gevoerd en eene langdurige discussie was gehouden, of de wijziging, door den heer CREMERS voorgesteld, een amendement was op het voorstel van burg. en weth. en als zoodanig het eerst in stemming diende te worden gebragt, dan wel, of ze als een nieuw voorstel moest worden beschouwd en dus niet de prioriteit moest hebben, werd door den voorzitter eindelijk het voorstel van burg. en weth. in omvraag gebragt en met 16 tegen 6 stemmen aangenomen. (*Tegen*: de heeren *van Ittersum*, *de la Faille*, *Cremers*, *Lohman*, *Meijer* en *Geertsema*.)

7) *Rapport omtrent de voorbereiding tot regeling van het armwezen in deze gemeente.* De conclusie van dit rapport strekte om te beproeven met de verschillende armbesturen eene billijke schikking aan te gaan omtrent het verplegen van alle behoeftigen zonder onderscheid en eene commissie te benoemen tot het maken van overeenkomsten en aan den raad mededeeling te doen van den uitslag harer bemoeijingen.

Deze conclusie wordt zonder beraadslaging aangenomen, waarop door den voorzitter tot leden dier commissie worden benoemd: de heeren LOHMAN, DE SITTER, GEERTSEMA, OUDEMAN, CREMERS en MESDAG. Daar de heer MESDAG evenwel als boekhouder der Doopsgezinde diaconie verzoekt van die benoeming te worden ontslagen, wordt in zijn plaats door den voorzitter aangewezen de heer VAN HOUTEN.

8) *Rapport der commissie van toezigt op het maken van den Apoortenboog*, bij monde van den heer TRIP. Deze rapporteert, dat de hulpbrug, die met den 1sten Nov. gereed moest zijn, reeds is afgewerkt; dat men ten aanzien van den aannemer geen regt heeft, en dat het ook niet wenschelijk wegens het versche metselwerk is, dat dadelijk gebruik daarvan worde gemaakt door zware vrachtwagens, en dat de commissie daarom het wenschelijk acht de brug gesloten te houden tot den 2den November e.k. en voorts, om stremming te voorkomen, daar twee rijtuigen elkander op de hulpbrug niet kunnen passeren, eene nieuwe resolutie te maken, waarbij o.a. bij boete van *f* 3.00 wordt bepaald, dat de vrachtwagens alleen de Apoort binnen mogen komen en de Kranenpoort moeten uitrijden. — Aangehouden tot de volgende zitting.

Geene stukken meer aan de orde zijnde worden de korte notulen gelezen en hierop deze zitting gesloten.

GRONINGEN, 23 October.

Bij de plaatselijke geneeskundige commissie zijn van den 19den tot heden aangegeven 54 nieuwe cholera-zieken; hersteld zijn 2, overleden 32, in behandeling gebleven 52 zieken.

Ook te *Veendam* heeft de cholera eenige offers geëischt. Sedert Zondag j.l. zijn door dezelve vier personen aangetast, waarvan drie overleden, terwijl nog een in behandeling is; de overledene personen waren twee jongen en een oude.

Te *Stads-Kanaal*, gemeente Onstwedde, is een schipper door de cholera aangetast; de lijder is hersteld. Aldaar is door het gemeente-bestuur eene commissie aangesteld, die is belast voor reinheid en zindelijkheid in en om de huizen te zorgen, en aan behoeftige cholera-lijders, mogt de ziekte zich aldaar verspreiden, voor rekening der gemeente hulp te verschaffen.

Te *Drouwender Mond* is een persoon aan de cholera overleden.

— Men verneemt dat hier thans eene *bewaarschool voor kinderen van den fatsoenlijken stand* is geopend, welke aan de behoeften allezins schijnt te zullen voldoen. Het lokaal is dat, waarin de heer HÜTER vroeger school hield, dus ruim en luchtig, met eene voldoende speelplaats tegen het zuiden. De onderwijzeres is J. DIJKENGA, die vier jaren met lof in de zuider stads bewaarschool bezig was. De commissie van toezigt op de school bestaat uit de heeren P. HOFSTEDE DE GROOT, R. G. RIJKENS en F. C. BRUGSMA. Met den 1sten Nov. begint een nieuw vierendeel jaar, waarin *f* 3 voor den geheelen dag, *f* 2 voor den halven wordt betaald. Men kan de kinderen aangeven bij de onderwijzeres, die bij de school woont.

— Naar ons wordt berigt, schoon wij voor de echtheid nog niet kunnen instaan, zal het detachement jagers te

paard alhier in garnizoen binnen kort door eenige manschappen uit Leeuwarden worden versterkt, hetwelk ten gevolge kan hebben, dat een gedeelte van de alhier in garnizoen liggenden zullen worden gezonden naar de kantons Zuidhorn, Hoogezand en Winschoten, om gedurende de wintermaanden de dienst van marechaussée aldaar en in omstreken te vervullen.

— Ten gevolge van het stormachtige weder van gisteren was hier heden nacht een tamelijk hoog watergetij; de peilschaal aan de spilsluizen teekende te 12 uur 15 minuten 1 el, 1 palm en 5 duim; de wind was N. W.

— Bij besluit van den 19den October, heeft Zijne Majesteit benoemd:

in het Tienkarspelen-zijlvest, provincie Groningen, tot lid van de directie voor het karspel Beerta, den heer H. K. Ebels; tot lid voor het karspel Vriescheloo, den heer H. Koets; tot lid van de directie voor het karspel Onstwedde, den heer A. A. Maarsingh, Jr.; tot lid van de directie voor het karspel Pekela, den heer W. H. Kiers.

— Bij Koninklijk besluit van den 19den October is verleend pensioen aan A. G. Snaak, wed. van H. T. Dijkstra, in leven ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Kantens, wegens verkregen regten ƒ 411.

— Door den Commissaris des Konings in deze provincie is heden besloten, dat de van longziekte verdachte kring rondom de weide van den landbouwer A. L. Boerma te Stedum, van heden af heeft opgehouden te bestaan, daar zich sedert de laatste vier maanden geene kenteekenen van ziekte hebben opgedaan.

— De negen koeijen van den koemelker Wieringa, aan het Boterdiep alhier, die vroeger met longziek vee hebben in de weide geloopen, zijn Vrijdag ingeënt.

Door de rijksveeartsen Rouan en Bilroth zijn heden morgen op den stal aan D. Brukker, koemelker op den Nieuwen weg alhier, nog drie runderen ingeënt.

— Het *Provinciaal Blad* bevat eene circulaire van Ged. Staten, d.d. 19den October, aan de gemeentebesturen in deze provincie, waarbij deze worden uitgenoodigd, de raden hunner gemeenten te overtuigen van de noodzakelijkheid om het verleenen van gemeentelijke subsidiën aan kerkelijke armbesturen te verminderen, en hun te kennen te geven, dat Ged. Staten in het toestaan van die subsidiën niet, althans niet ten zelfden bedrage als tot hiertoe heeft plaats gehad, kunnen berusten, wanneer het hun niet bewezen wordt, dat de afschaffing of vermindering daarvan zoo onmogelijk is, dat daarvan zelfs geene proeve kan worden genomen.

„Het is nu de tijd," zeggen Ged. Staten in deze circulaire, „om de kerkelijke armenbesturen te doen gevoelen, dat zij op den duur op geene subsidiën uit de gemeentekassen kunnen rekenen en hun te nopen, om, ter bekoming van de noodige fondsen voor het onderhoud hunner armen, andere meer doelmatige middelen te bezigen en hoofdzakelijk hunne toevlugt te nemen tot het doen van openbare inzamelingen van gelden, waartoe art. 13 der gemelde wet hun de gelegenheid aanbiedt.

Het is waar, zulke inzamelingen van gelden hebben tot hiertoe op vele plaatsen niet het gewenschte gunstige gevolg opgeleverd. Doch zulks schijnt hoofdzakelijk toegeschreven te moeten worden aan het heillooze subsidiën-stelsel, hetwelk, onder andere nadeelen, een ongelukkigen naijver voortbragt tusschen de in een en dezelfde gemeente gevestigde kerkelijke armenbesturen, die het met leede oogen aanzagen, dat een ander bestuur in hun oog ruimer subsidie uit de gemeentekas genoot, dan het hunne. Doch met het opheffen der gemeentelijke subsidiën schijnt deze op de gemelde inzamelingen zoo ongunstig werkende reden te zijn vervallen en mag men zich van die inzamelingen met grond een veel gunstiger resultaat beloven."

— Burgemeester en wethouders van *Winschoten* hebben bekend gemaakt dat te Winschoten eene school voor handel, nijverheid en zeevaart is opgerigt, aan welke de heer G. Messenbroek als hoofdonderwijzer is geplaatst, en dat aan jonge lieden, die het aldaar gegeven wordend onderwijs in de zeevaartkunde hebben genoten, en die bij het examen blijken geven van voldoende bekwaamheid te bezitten, een diploma wordt afgegeven, even als zulks aan de akademie *Minerva* plaats heeft.

— Uit eene echte bron wordt ons berigt, dat het postwezen te *Ter Apel* van den 1sten Jan. a.s. af op eenen beteren en geregelden voet zal gebragt worden, zullende alsdan een geregelde bode elken dag van Ter Apel naar Stads-Kanaal en teruggaan, ter vervanging van den thans bestaanden bodeloop, welke slechts tweemaal in de week geschiedde. Door deze verbetering zal in eene lang bestaande behoefte worden voorzien.

— Den 18den October is te *'s Gravenhage* geopend de door de aldaar gevestigde afdeeling der Vereeniging tot bevordering van fabrijk- en handwerks-nijverheid opgerigte industrie- en handwerks-school. In tegenwoordigheid van eenige leden der commissie en van omstreeks 80 jongelieden, heeft de hoofd-onderwijzer Verveen eene toespraak gehouden en met de lessen een' aanvang gemaakt. — *Wanneer* zal de industrie- en handwerksschool te Groningen kunnen geopend worden?!

— Het genootschap voor landbouw en kruidkunde te *Utrecht* heeft ter kennis gebragt van belanghebbenden, dat de prijs van honderd guldens, uitgeloofd door Z. M. den Koning, voor den inzender van het beste plan eener landbouwershoeve, is toegekend aan het antwoord, ingezonden door den heer J. Prakken, opzigter bij den provincialen waterstaat in Friesland.

— Een buitenlandsch blad behelst het volgende:

„Eene omstandigheid, die bewijst, dat wij eerlang eene groote en aanhoudende daling in de granen zullen hebben, is, dat de koopen van leveringen op termijn alle tot veel lagere prijzen geschieden. Zie hier eenige daadzaken, die wij onze lezers laten beoordeelen:

„Te Keulen werd de disponibele tarwe, op den 14den dezer, met 120 silbergrossen betaald, en men verkocht tarwe, te leveren in Maart, tot 108 silbergr.

„Te Stettin gold de disponibele tarwe Vrijdag l.l. 90½ daalders en de tarwe in de lente te leveren maar 75; de rogge, die nu 60½ gold, werd tegen December tot 52 verkocht. Denzelfden dag werd te Hamburg de disponibele tarwe tot 191 rijksdaalders verkocht en maar 125½ de tarwe te leveren in de lente.

„Te Berlijn werd op de laatste markt rogge verkocht, te leveren in de lente, voor 10 daalders minder dan den tegenwoordigen prijs. En te Parijs verkocht men de bloem Zaturdag l.l. 15 fr. per zak minder, op voorwaarde van ze binnen een halfjaar te leveren. Te Brussel stipt men hetzelfde aan en te Antwerpen geschieden de aankoopen op levering tot een' vrij lagen prijs, in vergelijking met hetgeen voor disponibel goed wordt betaald.

„Uit dat alles volgt, dat men ongelijk zoude hebben zich al te zeer om den winter te verontrusten. Gelijk wij boven reeds zeiden, kunnen de granen niet duur blijven en moeten zij dalen van 't oogenblik dat zij in overvloed naar de markt komen."

Choleraberigten.

Bij de plaatselijke commissie van geneeskundig toevoorzigt te *Amsterdam*, zijn den 19den aangegeven 3 lijders, overleden 5; — den 20sten 2 lijders, overleden 4; den 21sten 5 lijders, overleden 2.

Te *Leiden* zijn van den 17den tot den 21sten dezer bijgekomen 21 choleralijders, overleden 15, hersteld 10, in behandeling gebleven 23.

— Te *Dordrecht* zijn van den 7den tot den 14den dezer door de cholera aangetast 35 personen, waarvan ruim de helft is bezweken.

— Te *Schiedam* zijn van den 11den tot den 17den Oct. bijgekomen 8 choleralijders, hersteld 7, overleden 7, in behandeling gebleven 3; van den 17den tot den 20sten bijgekomen 3, hersteld geene, overleden 1.

— Op den 16den Oct. zijn te *Utrecht* in behandeling gebleven 119 cholera-lijders; tot den 20sten des middags 12 uur bijgekomen 57, totaal 177; overleden 39, hersteld 24, bleven in behandeling.

— Te *Dedemsvaart* eischt de cholera bijkans dagelijks zijne offers en zijn nog onderscheidene personen daaraan lijdende.

— Wij kunnen met genoegen melden, dat de cholera te *Meppel* thans nagenoeg geheel tot staan is gekomen. Zooveel bekend is, hebben er sedert Maandag j.l. geene gevallen weder plaats gehad; van de toen aangetaste personen is Dingsdag morgen één overleden, en na dien tijd zijn ook geen cholerasterfgevallen meer bekend geworden; de hoop is dus, dat deze plaats spoedig geheel van deze ziekte zal bevrijd zijn.

— De cholera is in de voorgaande week te *Londen* niet zoo zeer verminderd als men hoopte. De sterfgevallen beliepen 249, behalve 102 aan diarrhaea. Daarenboven heeft de scharlakenkoorts gedurende drie weken slagtoffers geëischt, in de klimmende verhouding van 88, 105, 112.

Kerk- en Schoolnieuws.

Groningen, 22 October. 't Was heden voor Groningens gemeente een belangrijke en smartelijke dag. De zoo innig geliefde leeraar, dr. L. S. P. Meijboom, trad voor 't laatst voor zijne gemeente op, om afscheid van haar te nemen. Belangrijk was die plegtigheid, daar sints het jaar 1805, toen W. L. Voorduin van hier naar Utrecht vertrok, geen afscheidsrede in het midden der gemeente is uitgesproken, belangrijk ook om de woelingen, die door Meijboom's beroeping in de kerk ontstonden, en den tegenstand, dien die leeraar heeft ondervonden. Doch vreemdelingen, of leden van andere kerkgenootschappen, mogten al om die redenen mede eenig gewigt hechten aan Meijboom's afscheid, de gemeente van Groningen had meerdere, had betere redenen voor hare belangstelling in de plegtigheid van dezen dag. Zij dacht op dezen dag niet meer aan de hinderpalen, die men tegen het vertrek van den leeraar had opgeworpen, zij dacht alleen aan het smartelijke van dat heengaan en aan het gemis dat ze welhaast zou gevoelen; zij zag in hem niet meer den man, wiens naam door geheel het land heeft geklonken, maar alleen den leeraar, wiens prediking zoo velen opbouwde in 't geloof, alleen den vriend, wiens hart voor allen open stond, die allen wilde helpen en weldoen. Welkom was haar daarom ook de gelegenheid, die ds. Moltzer haar aanbood, om den scheidenden leeraar met de woorden van Ps. 121: 4, eene laatste heilbede toe te brengen. Dat gebed, dat de Heer onzen Meijboom moge gadeslaan en zijne gangen behoeden, waar hij zich ook bevinde, werd voorzeker niet met de lippen alleen gezongen.

Voorzeker deelde daarin het hart van zijne jeugdige of bejaarde katechizanten en van zijne vrienden, die onder zijne leiding de Schriften plagten te onderzoeken, van wie allen hij op den dag van gisteren in ditzelfde kerkgebouw een zoo roerend afscheid nam.

Die bede vond ongetwijfeld weerklank in 't hart van zijne leermeesters, van ambtgenooten, opzieners, armverzorgers en collectanten, weerklank in 't gemoed van heel de gemeente. Met die bede stemme weldra ook de geheele gemeente der hoofdstad in, terwijl ze hare dwaling inzie, en ervare, dat God ten goede heeft gedacht, 't geen velen tegen Meijboom ten kwade dachten.

En zoo vinde dat gebed genadige verhooring voor 's Allerhoogsten troon! T.

— Tot predikant bij de Ned. Hervormde gemeente te Middelburg is beroepen, ds. *J. F. L. Abresch*, thans te Alkmaar.

— Ds. *van der Werp*, pred. bij de Chr. Afgesch. gemeente te Ferwerd, heeft voor de beroeping naar Winschoten-Bovenburen en de Meeden bedankt, doch het beroep naar Lioessens aangenomen. — Ook heeft z.e. een beroep ontvangen naar Joure.

— Ds. *van de Bosch*, te Noordeloos, heeft voor de beroeping naar N.-Amerika, staat Michigan, Holl. kolonie, gemeente Drenthe, bedankt.

Beerta, 22 Oct. Door eenige belangstellende vrienden, was voor den onderwijzer in de bijzondere school te Beerta, *A. P. Houting*, een feest bereid op Vrijdag l.l., den dag, waarop hij vijfentwintig jaren als onderwijzer was werkzaam geweest. Behalve eenige andere genoodigden, deelden ook de schoolkinderen in de vreugd, daar zij op chocolade en koek werden onthaald. Wij verblijden ons te vernemen, dat door het gemeentebestuur aan den verdienstelijken onderwijzer een geschenk zal worden uitgereikt, ter herinnering aan dezen dag.

— Te *Onstwedde* is het nieuwe schoolgebouw de vorige week in gebruik gesteld. Dit gebouw, bevattende twee schoollokalen, wordt door deskundigen wegens zijne doelmatige inrigting zeer geroemd. Ook hebben kerkvoogden en notabelen der Hervormde gemeente aldaar besloten tot de afbraak der oude kosterij én eene geheel nieuwe woning voor den koster en onderwijzer aldaar te doen bouwen.

(*Ingezonden.*)

Vijftigjarig feest te *Leens.*

Den verdienstelijken schoolonderwijzer Jakob Pieters Beukema, te Leens, mogt het zoo zeldzame geluk te beurt vallen om op den 20sten October 1854 zijne volbragte vijftigjarige school- en kerkedienst te vieren.

Groot en algemeen was de belangstellende deelneming der ingezetenen aan dit feest, die dan ook hadden gezorgd, dat de ontplooide nationale vlag van schepen, molens en huizen openlijk den feestelijken dag aankondigde.

Nadat de talrijke, feestelijk uitgedoschte schooljeugd van Leens in de fraai versierde school eenige verblijdende vruchten van het verbeterd lager onderwijs had doen zien, begaf men zich des namiddags te 2 uur ter kerk.

Eerstelijk rigtte nu de leeraar der gemeente het woord tot de talrijke, ook van elders zamengevloeide schare, en leidde de plegtigheid in, haar God toewijdende, waarop door allen onder begeleiding van het orgel werd gezongen Gez. 2: 1.

Inmiddels was de feestvierende onderwijzer opgetreden en schetste, met de hem eigene vrijmoedigheid en duidelijkheid, in korte trekken: *a*) De voornaamste bijzonderheden zijns werkzamen levens; *b*) de vele veranderingen te Leens in de laatste vijftig jaren, en *c*) de noodzakelijkheid van een goed lager onderwijs en van het verband tusschen de opvoeding in de school en in het huisgezin. Met veel aandacht werden de woorden van den 72jarigen grijsaard aangehoord. Deze rede werd meermalen afgewisseld door het vierstemmig gezang der schoolkinderen en besloten door het gemeenschappelijk zingen van Gez. 12: 1, 6.

Daarna traden achtervolgens als sprekers op, de heer schoolopziener van het distrikt, prof. P. Hofstede de Groot, de weleerw. heer Busch Keizer, predikant te Mensingeweer, namens de commissie van plaatselijk toezigt, de heer Rijkens, schoolonderwijzer te Wehe, namens het schoolonderwijzers-gezelschap de Marne, en de heer predikant der gemeente, namens het dorp Leens, om, na een doeltreffend woord tot allen gesproken te hebben, den feestvierenden onderwijzer heilwenschend te vereeren met de aanbieding van geschenken, bestaande in fraaije boekwerken en een kostbaar en sierlijk geschenk in zilver.

Nu zong men Ps. 134: 3 en hiermede was de plegtigheid in de kerk geëindigd.

De kinderen in de school teruggekeerd, werden aldaar ruim onthaald en waren op kinderlijke wijze onschuldig verheugd. Een opzettelijk voor dit feest gedrukte, waarlijk fraaije en smaakvolle schoolprent voor ieder der leerlingen, zal nog hunne blijdschap verhoogen en het aandenken aan dezen dag levendig houden. Niettegenstaande den aanhoudenden regen, deed de schooljeugd al zingende eene wandeling door het dorp. Hoe gaarne had men hun schooner weder toegewenscht.

De overige feestgenooten begaven zich uit de kerk naar de ruime en zoo welingerigte zaal van den logementhouder J. Poll. Daar werd het overige van den namiddag en den avond onder het genot van thee en een glas wijn alleraangenaamst doorgebragt. De jubelende onderwijzer werd hier op nieuw verrast door de aanbieding van geschenken, waaronder bijzonderlijk uitmuntten eene zware, prachtige zilveren tabaksdoos, voorzien van zeer vereerende inscriptie, aangeboden door den weledel gestrengen heer mr. H. van Bolhuis, collator dezer gemeente, een dozijn zilveren tafelmessen door kleinkinderen en voormalige leerlingen, en eene zilveren brillendoos vereerd door twee vroegere leerlingen.

Aandoenlijk was het te zien, hoe zoo vele en ondubbelzinnige bewijzen van aller belangstelling en deelneming het harte troffen van den in ijverige pligtsbetrachting oud geworden man, wien de grijsheid alzoo eene sierlijke kroon is.

Overigens werd het edel feestgenot van den avond zeer verhoogd door menige zinrijke toespraak en ingestelden toast, waarmede zich beurtelings het harmonisch gezang vereenigde. Ook werd nog door de aanwezigen besloten het portret van den jubelaris te doen drukken.

Zoo vierde men te Leens het feest der vijftigjarige school- en kerkedienst van den algemeen geachten onderwijzer in eenstemmige gul-vriendschappelijke vreugde en gaf daardoor een openbaar bewijs, dat men het volksonderwijs in onze dagen waardeert en dat men den onderwijzer, die zijne roeping kent en volgt, ondersteunt, hoogacht en met eere bekroont.

H. H.

INGEZONDEN STUKKEN.

Eenige onnaauwkeurigheden en valsche redeneringen in het schrijven van den heer H. Leopold, R.z., over de Wet op 't Onderwijs.

In de *Gron. Courant* van den 17den Oct. staat een stuk van den heer H. Leopold, R.z., 'twelk te veel bevat, dat weersproken moet worden, dan dat er op gezwegen kan worden.

Om te doen gevoelen, dat *afzonderlijke openbare* scholen, welke deze wet wil, geene ongerijmdheid zijn, zegt hij, dat tegen *openbaar* onderwijs *verborgen* overstaat. Doch dit is een *zeggen*, eene verdichting van hem. Want elk der zaken ook maar eenigzins kundig weet, dat in al de wetten over 't onderwijs *openbaar* tegen *bijzonder* onderwijs, niet tegen *verborgen* overstaat; zoodat afzonderlijke (= bijzondere) openbare scholen inderdaad ongerijmd zijn.

Voorts beweert hij, dat de wet noodwendig ongeveer zóó worden moest als zij nu is, om aan de grondwet art. 194 te voldoen. Dit is zeer onjuist. Vooreerst is de grondwet niet het eenige, waarop hier moet gelet worden; de *natie* was vroeger dan de *grondwet*; op *hare* behoeften moet vooral worden acht geslagen. Dit moet geschieden, ja, behoudens de grondwet. Doch nu is, ten tweede, juist de voornaamste grieve tegen de wet, dat zij *niet* voldoet aan de grondwet. De grondwet kent alleen *openbare* e… *bijzondere* scholen, geene *openbaar-bijzondere*, of, zoo als zij … deze wet genoemd worden, *afzonderlijke openbare*. De grondw… wil, dat er *overal voldoend* openbaar lager onderwijs zal gegeven worden. Deze wet zou maken (wierd zij aangenomen), dat e… *nergens* een *voldoend* openbaar lager onderwijs kon gegeven worden; want zij zorgt niet voor eenige opleiding van onderwijzers, zij maak… den onderwijzerspost zeer onbegeerlijk, en schrikt dus af, die er zich aan zouden willen wijden; zij maakt het onderwijs onbevredigend voor de natie, en zal dus scholen bouwen, zonder dat er meesters en zonder dat er leerlingen in komen. De grondwet wil *toezigt* ook op alle bijzondere scholen; hier worden de bijzondere scholen van alle toezigt vrijgelaten; de schoolopziener kan allee… toekijken, dat de kinderen welligt in ongezonde scholen zitten, wel… ligt tot oproer en allerlei onzedelijkheid worden verleid, en kan er niets tegen doen.

Dat er vervolgens eene *goede* wet op 't onderwijs, behoudens art. 194 der grondwet, mogelijk is, heeft de minister de Kempenaer in Sept. 1849 getoond. Bij die wet steekt deze van den tegenwoordigen minister af, als de nacht bij den dag, als verwarring bij orde, als onuitvoerlijkheid bij bruikbaarheid.

Heeft het onderwijzers-genootschap nog geen voldoend antwoord op zijne vraag *over het Christelijk beginsel in 't onderwijs* ontvangen, dit behoeft niet daaraan toegeschreven te worden, dewijl de zaak nog niet rein is onder de paedagogen, gelijk de heer Leopold vooronderstelt; maar kan zoo zijn, dewijl bekwame menschen oordeelen, dat zij door Schwarz, Hergenröther, Brugsma en anderen reeds volledig is afgedaan.

Wat voorts de beschuldiging betreft, alsof het Nederlandsche onderwijzers-genootschap zijn pligt in deze zaak niet zou gedaan hebben: het heeft, vooral door Th. van Swinderen, in 1849 eene wet op 't lager onderwijs ontworpen, naar de beginselen van de grondwet van 1848, waarvan de minister de Kempenaer dankbaar gebruik heeft gemaakt. Dat de minister van Reenen noo… naar dat (hem bekend gemaakte) ontwerp heeft gezien, noch zijn voorgangers arbeid heeft willen volgen, is aan dezen minister t… wijten, niet aan het genootschap.

Ongelukkig eindelijk het land, waar men zich naar den stand d… gemoederen, gelijk de heer Leopold het noemt, schikt! Dat … naar den volkswaan, door volksleiders gewekt, naar den waan, d… in 1848 alle Christendom van alle scholen wilde verbannen, en … 1854 alle scholen òf tot niet-Christelijke òf tot gezindtescholen w… maken.

Voor *beginselen* hebben onze vaderen gestreden, tachtig jaren la… Ongelukkig Nederland, indien het nu zoo beginselloos is, dat … de opgaande zon van elken dag aanbidt, dat het zich zijn o… wijs, met de natie opgegroeid en sterk geworden, laat ontrukke… omdat een minister een onuitvoerlijk, antinationaal en ongrondwet… wetsontwerp over 't onderwijs heeft ingediend. Ongelukkig het lan… waar de burgers, als er een maatregel wordt beraamd, waarbij … teederste belangen in den hartader worden gekwetst, zwijgen en a… lammeren afwachten, op welk oogenblik de doodelijke slag zal vallen.

Aan den Onderwijzer H. LEOPOL… R.z., *te* Buitenpost.

Toen wij uw „paar woorden uit een' anderen toon, over het aa… „geboden ontwerp van wet op het onderwijs," in de *Gron. Courant* van gisteren te lezen kregen, hadden wij, met hetzelfde doel, ju… een opstel onder handen. Wij zullen dit thans laten rusten; v… uwer gedachten waren ook de onze. Maar wij hebben u toch eeni… opmerkingen mede te deelen. Als gij zegt: „dat wij onderwijze… „gevaar loopen in de publieke opinie weder op de plaats gezet „zullen worden, daar onze stand in de laatste helft der vorige eeu… „stond, wanneer wij op zoodanige manier, als in de laatste Co… „ranten geschied is, van ons veelzijdig talent doen blijken," d… stemmen wij u zulks volmondig toe. Nog een paar zulke stukj… als wij dezer dagen hebben kunnen lezen, en de naam van *negene… negentig meesters*, en wat daar meer volgt, die wij anders in v… getelheid hoopten te zijn, zal ons weder naar 't hoofd worden geslin… gerd. En met regt. 't Is zeker gemakkelijk een' ander *onkunde… onbekwaamheid*, enz. te verwijten. Maar is dat ook eene vrucht v… 't Christelijk beginsel? Ons dunkt, dat hij, die een' ander zoo vl… zijne onkunde verwijt, daardoor weinig anders toont, dan dat h… een standpunt gekozen heeft, 't welk het zijne niet mag wezen. 't Christelijk beginsel kweekt als eerste vrucht Christelijke liefde, nederigheid, verdraagzaamheid.

't Was wel te voorzien, dat het aangeboden wetsontwerp ve… tongen en pennen in beweging zou brengen. En daar alle menschelijk werk onvolkomen is, hadden wij ook wel aanmerkingen op hetzel… verwacht; maar zoo vele en op zulk een scherpen en hoogen to… geschreven afkeuringen, neen! dit hadden wij niet verwacht. 't D… ons daarom goed, dat gij u op een' anderen toon hebt laten hoore…

Wat vreest men toch van het verliezen van 't Christelijk begins… in onze scholen? Moet dat beginsel niet *in den onderwijzer* wone… En omdat die woorden niet in het wets-ontwerp opgenomen zij… zijn ze daarom dan ook dadelijk uit het gemoed van den onderwijze… verbannen? Zullen alléén wetsbepalingen den onderwijzer die leven… warmte geven, die hem tot een Christelijk gezinden onderwijzer m… maken? — In al onze „*Handleidingen*" wordt veel gesproken v… *lust en liefde voor ons vak; bekwaamheid en geschiktheid voor 't ge… van onderwijs; liefde, vaderlijke liefde voor onze leerlingen; een' god… dienstigen, Christelijken zin*, en wat dies meer zij. Zullen al de… zaken nu doode letters worden, wanneer het ingediende wetsontwe… wordt aangenomen? Wij kunnen 't niet gelooven. Wij kunnen eve… min gelooven, dat de toekomstige onderwijzers onder den invlo… der nieuwe wet „zich slechts zullen laten *drillen* om een exame… „af te leggen, en dan, als zij eens eene openbare school verkreg… „hebben, voor een goed deel hunne studie zullen laten varen; „dat zij alleen werktuigelijk en niet opvoedend zullen onderwijze… „en het Christelijk beginsel bannen; — dat de onderwijzer st… „minder zal worden; — dat de toestand der openbare scholen elle… „dig worden, dat zij ledig staan en alles dus eindelijk uitloop… „zal op vernietiging van het bestaande."

Neen, zulk eene uitkomst vreezen wij van het wetsontwerp ni… Of meent men, dat de toekomstige onderwijzer met het verkrij… eener aanstelling, dadelijk pligt en geweten aan een' kapstok … hangen? Meent men, dat hij dan dadelijk de zoete rust … ingaan? — Eilieve, waarom zulks dan nu niet?

Er zijn thans onderwijzers in menigte, die geene verandering … verbetering van standplaats meer verwachten; die ook geene conc… rentie vreezen. Men zegge ons dan toch: Wat houdt dezulke bij … studie? Wat houdt dezulke ijverig bij hun werk? Het schoolt… zigt? — Het schooltoezigt alléén? — Neen, wij hebben be… gedachten van vele mannen in ons vak, die dagelijks met lust … liefde aan de opvoeding en het onderwijs van Neerlands jeugd we… zaam zijn; die *weten*, wat zij moeten en die datgene, wat zij m… ten, ook werkelijk *doen*; mannen, die niet opgewekt behoeven … worden door wetten of reglementen; maar die werken en zul… blijven werken uit een Christelijk beginsel, ten nutte eener Chris… lijke maatschappij.

En met welke reden zich nu voorgespiegeld, dat dit alles … treurig veranderen zal? Schept men zich zelve misschien zwar… heden, nu men ziet, dat het wetontwerp niet alles bevat, wat m… er noode in had willen missen? Of dat men er in vindt, wat m… er liever niet in had gezien? — Ja, wij hadden ook gaarne … *schoolpligtigheid* in 't ontwerp gelezen; — wij hadden gaarne … van *kweekscholen* voor aankomende onderwijzers daarin gevonden; … wij hadden liever *twee rangen* voor de onderwijzers in de lag… scholen bepaald gezien; — wij zouden ook liefst onze *schoolopzien… willen behouden*; — maar wij meenen hieraan geen regt te mo… ontleenen, om het werk des ministers, dat zooveel moeijelijkhe… bevat, zoo scherp af te keuren.

Wij leven in eene Christelijke maatschappij. De onderwijzers … en blijven belijders van de Christelijke godsdienst. Waarom zou … het Christelijk beginsel uit onze scholen gebannen worden? Om … handvol Israëlieten, dat hier en daar, waar ze geene eigene scho… hebben, onze landscholen bezoekt? — Och, of allen in den la… steeds zoo stil en verdraagzaam waren geweest, als de Israëliete… waarlijk, vele beroeringen zouden thans geen plaats gevonden hebbe…

Nog dit ten slotte. Is het wel regt, Leopold! als gij zegt, … *openbaar* overstaat tegen *verborgen*? — Openbaar onderwijs ze… onzes bedunkens, *algemeen onderwijs*; een onderwijs, dat voor ie… toegankelijk is; daar tegenover staat *afzonderlijk onderwijs*, … slechts aan bepaalde leerlingen gegeven wordt; van *verborgen*, … *dekt, geheim onderwijs* kan geen sprake zijn.

En wat meent gij er mede, dat men misschien 't geschiktste t… stip om de meest populaire wet op 't onderwijs te bekomen, he… laten voorbijgaan? Ons dunkt, dat het lange wachten met … indienen van het ontwerp wel degelijk zijne voordeelige zijde hee… 't kon de driften wat bekoelen en hier en daar de eischen wat la… stemmen. En meent gij, dat het Ned. ond. gen., in vereenig… met andere corporatiën, had moeten medewerken? 't Is eene vo… waarde van de erkenning des genootschaps, dat het zich van … inmenging in daden van bestuur moet onthouden. De wet … alléén van 't ministerie uitgaan. En nu het onderhavige ontw… ingediend is, hebben wij goed vertrouwen, dat het, met medew… king der Staten Generaal, niet strekken zal tot slooping van … volksonderwijs, maar dat het, onder 's Hemels zegen, zal die… tot bevestiging en opbouwing van het bestaande goede, en tot w… neming of verbetering van het gebrekkige.

Met hoogachting

Uw vriend en ambtsbroeder,
H. A. UFKES.

Nieuwolda, 18 October 1854.

Correspondentie.

Over de plaatsing van „Gedachten over de teekenmetho… der gebr. Dupuis te Parijs" kunnen wij niet oordeele… voordat wij het stuk hebben ingezien.

Te *Groningen* bij de Erven C. M. van BOLHUIS HOITSEM…